

Молода Україна

журнал українськот демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXVII.

ЛІСТОПАД — 1977 — NOVEMBER

Ч. 261

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Z2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція Колегія:

B. Вакуловський, П. Ліщина,
М. Смік, Ю. Криволап,
Л. Павлюк, В. Родак,
О. Пошиваник.

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDENKO

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 7.50 доларів
Ціна одного примірника: 75 центів

В Австралії 5.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 55 центів

В Англії і Німеччині 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 60 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 4.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 40 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.
За зміну адреси просимо присилати поштові значки або міжнародні купони (International coupon) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,
Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЮМОУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Гнат Хоткевич — Бандурист. Віра Коновал — Як зберегти українську національну субстанцію в діаспорі? О. Гавриш — Подорож журналістів. Л. Богуславець — Оптимістка. Дора Пошиваник — Проблеми виховання українських батьків. Дмитро Чуб — Наш первоцвіт. Зосим Дончук — Дарунок. Віктор Ліщина — Що далі в ОДУМ-і? М. С. — Не цурайтесь фізичної праці. З життя ОДУМ-у. Гумор.

ГНАТ ХОТКЕВИЧ

ДО 100-ЛІТТЯ НАРОДЖЕННЯ

Цього року припадає 100 років з дня народження одного з видатніших бандуристів нашого віку Гната Мартиновича Хоткевича.

Ім'я своє Гнат Хоткевич вписав на сторінки історії української культури не тільки, як славетний бандурист, а й як не менш славетний письменник, мистецтвознавець, композитор, етнограф, фольклорист, режисер, диригент, організатор художніх колективів. І в кожній з цих галузей він залишив щось нове, оригінальне своє, до нього незнане.

Народився Гнат Мартинович 31. 12. 1877 року в Харкові в робітничій родині, але більшу частину свого дитинства і юности провів на селі. Мати його на початку 80-их років найнялася до харківського купця М. Михайлова, який на літні місяці, звичайно, виїжджав до свого дачного маєтку в с. Деркачі (14 км. від Харкова). Отже, п'ятилітній Гнатко також виїжджав на літо з мамою на село, де з ранку до ночі, пребував в оточенні селянських дітей, живучи їхнім життям, їхніми рadoщами й турботами.

За дванадцять років, прожиття в Деркачах, юний Хоткевич зрідився з селом, пізнав його життя, звичаї, його поетичні й сірі будні. Все це відбилося на формуванні його українськості, загального світогляду, як і на напрямках його дальшої наукової та громадської діяльності.

"Там на десятому році життя — писав він у своїх споминах — я відчув, що Гоголь писав "неправильно: і почав його виправлюти, перекладаючи "Майську ніч" на українську мову... Там же зародилось бажання, коли виріс, давати вистави для села".

У тих же Деркачах, зразу ж через дорогу проти садиби Михайлова, жив сліпий кобзар, що його попросту всі звали "дядько Павло" (прізвище лишилось невідомим). Малий Гнатко часто мав нагоди слухати гру дядька Павла, і бандура своїми ніжними звуками скоро полонила його юну музикальну душу.

Знайомство з дядьком Павлом привело й до знайомства з його колегами, харківськими кобзарями, з яких найбільше враження зробив на юного прихильника бандури сліпий кобзар Гнат Гончаренко. Враження це, як пише знову ж таки у своїх споминах Г. Хоткевич, "він робив не тільки музику (а був він рішуче кращим із усіх харківських кобзарів), але й чимось невловимим, що його трудно визначити словами. Від його виконання, від його тихого голосу, статури, мовного складу дихало старовиною, Україною далекого минулого".

Під впливом знайомства з сліпцями-кобзарями молодий Хоткевич і сам починає учитись грati на бандурі, і в свої 17-18 літ досягає досконалості, граничної з віртуозністю. Це ще більш зближає його з сліпцями-кобзарями, які тепер уже стали заходити до нього, як до свого зрячого

колеги. Свої часті зустрічі з кобзарями Гнат Хоткевич якнайповніше використовує для вивчення народньої поетично-музичної творчості, зокрема вивчення слів і музики пісень, що їх мали кобзарі в своєму багатому репертуарі.

1894 року Г. Хоткевич закінчує реальну школу і, успішно перейшовши конкурсні іспити, вступає до Харківського технологічного інституту.

В студентські роки він захоплюється організацією аматорських драмгуртків, часто виїжджає з ними на периферію Харківщини, але скрізь, де тільки трапляється нагода, виступає також з бандурою.

1890 року за участь в комітеті, який керував студентським страйком, Г. Хоткевича виключили з інституту (з останнього курсу) без права вступу до будь-якої високої школи на протязі двох років, ще й з виселенням на цей час із Харкова. Тож "проскрибований" студент взяв свою бандуру й пішов спробувати щастя влаштовуватись, хоч би на якийсь час, при хорі М. Лисенка, який тоді гастролював по Україні. М. Лисенко, прослухавши Хоткевича, так захопився грою, що запропонував йому місце бандуриста-соліста з платнею 85 крб. на місяць. (Як на ті часи, то це були великі гроші).

1900 року, на клопотання інституту, Г. Хоткевича поновлено в студентських правах, і він того ж року закінчив з відзначенням інститут та влаштувався на працю інженером в технологічному відділі Харківсько-Миколаївської залізниці. Бандури він не залишив і популярність його, як зрячого бандуриста щораз більше зростала.

Наприкінці 1902 року в Харкові улаштовувано XII археологічний з'їзд, який у своїй робочій програмі мав розглянути також питання старовинної народньої кобзарської творчості. Організаційний комітет з'їзу звернувся до Г. Хоткевича з проханням підготовити до цього з'їзу виступ живих хранителів і носіїв кобзарської творчості, незрячих сліпців-кобзарів. Хоткевич на це охоче погодився, бо в його відразу ж постала думка, що такий виступ можна буде підготовити й провести так, щоб він якнайбільше прислужився справі розвитку кобзарства та поліпшення долі народних незрячих співців.

Щоб здійснити цей задум, Г. Хоткевич змобілізував все своє вміння, час і енергію, і мети, що її поставив перед собою, добився: він, досконало підготовленим та проведеним на якнайвищому художньому рівні виступом кобзарів, показав, що надбання нашої самобутньої кобзарської творчості мають таку цінність, яка заслуговує великої постійної, а не тільки принагідної, уваги науковців.

Разом з цим, на тлі продемонстрованих високовартісних здобутків народньої творчості, Г. Хоткевич показав шляхетну, але дуже нещасну долю зберігачів і носіїв цієї творчості, народ-

Хор Гната Хоткевича

них співців-кобзарів. У вступній доповіді "Про кобзарство й кобзарів", він гостро виступив проти нелюдських переслідувань і принижувань, яких зазнають від адміністративної влади беззахисні незрячі народні співці, і лише за те, що зберігають наші цінні перлини старовинної культури свого народу і намагаються ці перлини передати наступним поколінням, заробляючи при цьому і свій дуже гіркий кусник щоденного хліба.

(Щоб оцінити належно значення цієї доповіді, слід урахувати, що виголошено її було перед широким форумом науковців, в тому числі й представників з-за кордону, і що слухали її також ще й кілька сот, запрошених на це засідання гостей, серед яких були такі, як губернатор та ряд високих чинів адміністративного уряду, проти якого, головним чином, і були спрямовані доповідні звинувачення).

Друге, чи в даному разі вже третє, чого досяг Г. Хоткевич в час з'їзду, було те, що він, старавшись підготовленім високохудожніми виступами окремих кобзарів та кобзарських ансамблів, показав, що створений народом інструмент бандура є інструментом дуже високих художніх можливостей і що її з великим успіхом можна використовувати не тільки, як супровідний інструмент при сольних виконаннях народних пісень, а

і як високоякісний інструмент естрадно-ансамблевий.

Всього того, чого досяг І. Хоткевич організацією згаданого кобзарського виступу, урахувати трудно. Це був дійсно великий вклад у справу відродження бандури, і XII археологічний з'їзд, завдяки цьому, ввійшов у історію кобзарського мистецтва, як один з її епохальних етапів.

Сміливо гострий виступ Г. Хоткевича проти адміністративних органів влади за іхні, нічим невиправдані утиски і переслідування беззахисних народніх кобзарів, викликав, як і треба було сподіватись, велике обурення з боку офіційних урядових органів. І коли по закінченні з'їзду Г. Хоткевич звернувся за дозволом на повторення концерту для мешканців міста, то йому не тільки категорично відмовлено, але, навіть заборонено виступати з будь-якими доповідями на цю тему. Такі самі відмови дістав він і в інших 8-ми губернських центрах України; очевидно, таке розпорядження надійшло "свише". Тому, скільки Хоткевич свого не добивався, нічого добитися не міг.

У 1903 році Г. Хоткевич звертає свою енергію на драматичне мистецтво. В Харкові на той час, заходами "Товариства грамотності", був побудований Народний дім, і при ньому вже розпо-

чали вистави російські гуртки аматорів-інтелігентів. У противагу їм Г. Хоткевич організував драмгурток український і чисто робітничий (з робітників переважно Харківського паровозо-будівельного заводу).

Робота даного гуртка пішла досить успішно, і він скоро перетворився на справжній робітничий театр, у колективі якого нарахувалось близько 150 чоловік. Іхній режисер Гнат Хоткевич виступав тут під прибраним ім'ям "Гнат Галайд".

1905 року Г. Хоткевич взяв участь у революції (приймав активну участь в революційних виступах робітників, навіть входив до складу керівних комітетів). По придушенні цих заворушень жорстокі розправи з їх учасниками, він змушений був емігрувати за кордон (в Галичину).

На еміграцію він взяв і свою розрадничу бандуру, з якою вже в перший рік об'їхав всю Галичину й Буковину, знайомлячи тамешніх людей з кобзарським мистецтвом та чарівним звучанням малознаного в тих краях інструменту.

Композитор С. Людкевич про тодішню майстерність гри Хоткевича писав, що він "підніс гру на бандурі до своєрідного артизму, зробив спосібною до більшого числа модуляцій та добув з неї чимало зовсім нових невідомих ефектів і нюансів, про які ніхто би і не думав... Вже тепер бандура в руках Хоткевича є незрівняна до акомпаньементу народних пісень". В очах С. Людкевича Г. Хоткевич був справжнім відроджувачем бандури.

Для більш-менш сталого осідку на еміграції Гнат Хоткевич обрав найбільш мальовничу частину Галичини — Гуцульщину. Надзвичайна краса природи цього краю справила на Хоткевича таке сильне враження, що він про це писав: — "як розявив рота від здивування, прибувши до Гуцульщини, то так з розявленим ротом і ходив 6 літ", тобто, весь час свого там перебування.

Закохався Г. Хоткевич не тільки в чарівну природу Гуцульщини, а також полюбив і тамошніх мешканців гуцулів за їхню поетичність, високу природну обдарованість та волелюбність. Дуже сподобалася йому й гуцульська мова, що "як світлий струмок гірської вони б'є з-під самого праслав'янського кореня". Тому й зрозуміло, що перебуваючи на Гуцульщині, він дуже багато і з великою любов'ю працював над вивченням цього краю, його звичаїв, його багатогранного самобутнього фольклору.

Щоб дати якийсь відчутний поштовх до культурно-громадського життя, більше зацікавити гуцулювів самих собою, своїми багатими обдаруваннями та здібностями, Г. Хоткевич взявся створити Гуцульський народний театр. Для цього він написав кілька таких п'єс, які по можливості повно змальовували Гуцульщину й гуцулювів і були прості будовою й живим колористичним гуцульським словом. Це були: історична п'єса "Довбуш", етнографічна — "Гуцульський рік", фантастично-містична — "Непросте" і словесловна — "Практикований жовнір". Всі вони були написані гуцульською мовою (діялектом).

Для практично-організаційної роботи Г. Хоткевич залучив собі на допомогу дуже здібного, ініціативного й розсудливого гуцула Йосипа Гулейчука. Вони зібрали молодече товариство місцевих хлопців і дівчат і з них створили сталу драматичну трупу, яка протягом наступних 3-х років об'їхала з своїми виставами всю Галичину, гастролювала в Чернівцях, Львові і навіть у кількох польських містах.

Всюди її вистави проходили з великим успіхом.

Створення цього першого гуцульського народного театру було світлою сторінкою не тільки в творчій біографії Г. Хоткевича, а і в загальній історії культурного розвитку Гуцульського краю.

Дуже важливою еміграційною даниною Г. Хоткевича для розвитку кобзарського мистецтва був виготовлений ним 1907 року перший "Підручник гри на бандурі" (1 частину), якого було видано в друкарні НТШ в Львові, 1909 року.

З літературних творів, виданих в роки еміграції, заслуговує окремого відзначення велика історично-сюжетна повість "Камінна душа", що її перше видання з'явилося в Чернівцях в 1911 р.

Загалі, на еміграції Г. Хоткевич часу свого не марнував. Життя його було виповнене творчою працею і скучати не було коли. Та все ж тяга до рідних місць, до залишеної на призволяще родини щораз більше давала про себе знати, і 12 лютого 1912 року Г. Хоткевич зважився вернутися додому. Три дні тільки дали йому походити на волі, а на четвертий заарештували і до кінця року притримали у в'язниці, спочатку в Київській, а потім в пересильній Марківській.

У кінці 1912 року, за браком поважних звинувачень, Хоткевича від ув'язнення звільнено, і він з нестримним завзяттям включається до культосвітньої та наукової праці: виступає з лекціями й концертами, збирає етнографічні й фольклористичні матеріали, займається літературною працею.

Та незабаром розпочалась війна і Г. Хоткевича, як неблагонадійного, висилають за межі України. Повертається він до Харкова тільки після знесення самодержавства.

СПІВЧУТТЯ

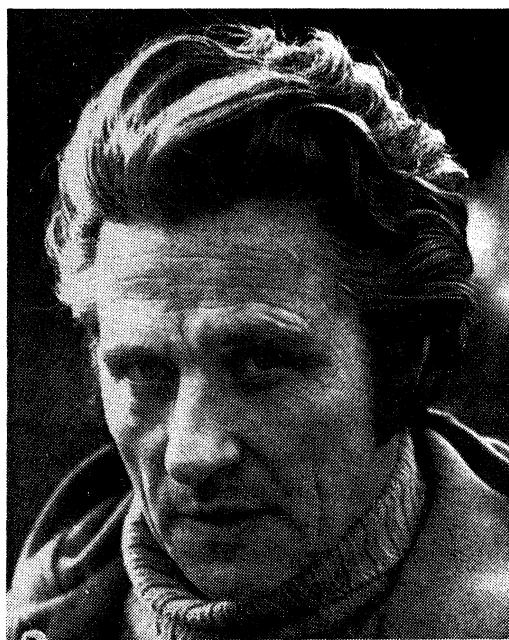
9-го жовтня ц.р. в Філадельфії відійшла у вічність бл. п. Галина Терещенко. Похорон відбувся 13-го жовтня ц.р. на Українському Православному цвинтарі в Баванді Бруку.

Під час поминок, зібрано на нев'януний вінок на могилу покійної 47 дол. Рідня покійної цю суму переслала на пресовий фонд "Молодої України".

Висловлюємо глибоке співчуття рідні, а також дякуємо за фінансову підтримку "Молодої України".

Вічна пам'ять спочилі!

АНДРІЙ БАБИЧ

Народжений 1921 року в Україні. Напередодні війни 1940 року закінчив середню педагогічну освіту, одноразово навчаючися мистецтва у проф. В. Н. Чернова.

По закінченні війни, від 1946 до 1948 року студіював мистецтво в Інсбруцькому Університеті — Австрія. Образотворчу освіту доповнив в Канаді — “Онтаріо Коледж офф Артс” в Торонті.

Довший час працював з мистцями: як акад. Барсовим, П. Андрусевим, пізніше аж до самого від'їзду до Канади з М. Кмітом.

Брав участь у виставках: у Німеччині, Австрії, Америці та Канаді. Є членом ОМУА, УСОМ і Мистецького Стоваришення “Козуб”. Крім того, належить до Міжнаціональної Асоціації Мистців Канади.

Художні образотворчі праці виконує у власному студіо в місті Торонто, Онтаріо. Портрет Г. Хоткевича на обкладинці цього журнала роботи А. Бабича. Цей портрет був намальований для вечора, присвяченого Хоткевичу, що влаштував “Козуб” в 1976 р.

M. B. Г.

Повернувшись знову поринає в культурно-громадську, літературну та наукову працю, зокрема, перекладає всесвітньо-відому староіндійську драму Калідасі “Шакунтала”, Шекспіра, Мольєра, Шіллера, Гюго, пише розвідки про “Народний і середньовічний театр у Галичині”, про “Театр 1840 року”. Публікує (1930 р.) ґрунтовне дослідження “Музичні інструменти українського народу”, в якому дає глибоку й всебічну характеристику бандури, цимбалів та інших інструментів. У цьому ж році перевидає згадуваний уже “Підручник гри на бандурі”, поповнивши його 2-ою та 3-ою частинами.

Одночасно пише музичні твори: репертуар для бандури (понад 70 п’ес), романси на слова Шевченка, Франка, Лесі Українки, Федьковича, Щоголєва, Тичини, “Гуцульську сюїту”, хорову поему “Байда”, думу “Буря на Чорному морі” та ін.

Багато часу приділяє організації та вишколу капелі бандуристів (Полтавської). Веде курси гри на бандурі при Харківському музично-драматичному інституті і т. ін.

Так само багато працює Г. Хоткевич і на улюблений ним літературний ниві. Пише і видає: драми “О полку Ігоревім”, “Село 1905 року”, тетралогію “Богдан Хмельницький”, цикл “Гір-

ські акварелі”, закінчує велику повість “Довбуш” із запалом та самопосвятою віддається праці над грандіозним літературним полотном — тетралогією про Шевченка — “З сім’ї геніїв” (частини: “Тарасик”, “Тарас”, “Тарас Григорович” і “Шевченко”). Праця була задумана, як достойний пам’ятник великому кобзареві.

Ta, на жаль, цьому грандіозному творові не судилося побачити світ. Були закінчені лише перші дві частини, але й вони не були надруковані. Про них лише є згадка, що були “справді талановиті твори, написані з широким творчим розмахом”. Дві останні частини не були закінчені, бо... в лютому 1938 року, в чорні дні сталіно-єжовщини, Гнат Хоткевич був заарештований і замордований. Замордований лише за те, що був чесним українцем, що гаряче й безмежно любив свій народ і свою батьківщину, що бачив своє життєве покликання лише в праці для них.

Багато задумів великого невтомного працівника залишились не здійснені. Дуже багато й з закінченого було, у зв’язку з арештом, знищено.

Смерть Г. Хоткевича датується (за сов. даними) 8. 10. 1938 р. і частину уцілілих творів дозволено до публікування.

(“Бандурист”, Австралія)

Ставайте членами корпорації відпочинкової оселі “Україна”

Віра КОНОВАЛ

ЯК ЗБЕРЕГТИ УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ СУБСТАНЦІЮ В ДІЯСПОРІ?

Перед тим, як дати відповідь на це питання, треба відповісти на питання, де наша молодь сьогодні, що вона робить та що її цікавить. Якщо ми знатимемо відповідь на ці питання, то, можливо, скоріше знайдемо відповідь й на перше питання. Уже є велика різниця в думанні між дітьми та батьками 50-тих та 70-тих років. У 50-тих роках більшість батьків говорили українською мовою та дотримувалися своїх звичаїв. Багато мешкало між українцями, близько українських церков, українських шкіл та українських організацій. Діти більш-менш говорили українською мовою не тільки з батьками, але й з сусідами. І не лише пару годин кожного вечера, а вранці, увечорі та цілий день у суботу та неділю. Аглійської ж мови вживали тільки від 9:00 до 3:00 години, п'ять днів на тиждень, коли були в школі.

А тепер, де більшість українців живе? — За містом! Де та українська мова, що вони майже кожну хвилину чули? Де оте українське оточення, в якому вони щодня перебували? Де є оті організації, де діти гралися, знайомилися з іншими? За містом їх майже немає. Одна громада тут, друга там. Люди скрізь розкидані. Вони так близько не живуть, як колись. Сьогоднішня молодь тепер багато активніша по англійських школах. Там вона належить до різних клубів, як драматичний, музичний, спортивний та інші. Їхнє життя крутиться навколо англійських шкіл та клубів. Діти починають багато швидше асимілюватися. Їхні приятели — американці, з ними вони скрізь ходять, їздять. Батьки мусять подумати, що робити. Що важніше? Чи щоб їх син грав в кошиківку, чи в суботу ходив до української школи? Чи пусткати свою дитину на прогулянку або забаву із американською школою, чи заставляти дітей, щоб ішли на пробу до української організації?

Оці рішення для батьків, зрозуміло, тяжкі. Коли вирішиш одне з них, то завжди комусь не додогодиш. Я можу дати декілька прикладів, що батьки та діти роблять в українській школі, де я вчу. Діти пропускають школу не лише тому, що були хворі, але тому що вони мали "клярнет чи п'яно рецитал" або були на "сламбер парті". А інша мама не хотіла будити свою доню до школи, бо вона до другої години ранку мала пробу балету. Інші батьки пізно привозять своїх дітей до школи майже кожної суботи. А коли запитаєш чому, вони відповідають, що в суботу ціла родина може спати та відпочивати довше. І, звичайно, тоді привозять дітей до школи годину чи дві пізніше. Навіть одна мати привела свого сина до школи щойно шість тижнів тому, через те, що він брав участь в спортивній дружині. Тепер він уже не зайнятий спортом і сподівається, що українська школа за два місяці перепустить його до вищої кляси. Є також і такі батьки, що приводять дітей до школи й говорять із ними англій-

ською мовою та сподіваються, що учителі в школі за кілька годин раз на тиждень навчати їх української мови. Тобто, батьки хочуть, щоб їхні діти навчилися української мови та звичаїв, але власній асимиляції не присвячують великої уваги. Можливо через те, що деякі батьки українську мову та школу вважають за менш важливу, як "сламбер партіес" чи спорт. Тоді й діти недбало ставляться до тих речей. Вони починають думати та питати, чому вони мусять іти до української школи? Чому вони мусять говорити українською мовою? Нащо їм українська мова? Де та коли вони будуть її вживати? Живуть вони між американцями, говорять із ними англійською мовою. А в яких країнах говорять українською мовою?

Я недавно говорила з одним українцем на роботі. Батьки посилали його до щоденної української католицької школи св. Миколая, де він одну годину на день учився української мови. Він також почав був у суботу ходити до школи та перестав. Він казав мені, що забув говорити українською мовою, але ще розуміє. Жалів, що марно витратив свій час по суботах та в школі св. Миколая. Він і тепер не розуміє, чому треба було вчитися української мови — він же її не вживав і не думає, що колись уживатиме. Його мати німка. Він говорить німецькою мовою і казав, що йому німецька мова є важливіша, бо він нею може говорити із своєю тіткою, яка щойно приїхала з Німеччини, а українською мовою він не має з ким говорити. Це є лише приклад однієї особи, якої мати-німка зуміла прищепити синові любов до своєї німецької мови, а рідний батько-українець і українська школа не змогли закласти любови та пошани до української мови і, навіть, не зуміли затримати його в українській громаді.

Напевно є багато таких, що мають подібні думки тільки через те, що їх не втримали в українському суспільстві. Може оці приклади нам підкажуть, що нам треба насамперед подбати про українські школи для деяких батьків. Виглядає, що зацікавленість батьків українською мовою передається і їхнім дітям. Можливо батьки забули, що вони українці. Може треба ім нагадати, що ми вчимо українську мову не лише тому, щоб вона не вмерла, але також й тому, щоб наші звичаї та культура далі жили.

Оцю любов до України, її мови, звичаїв та культури мусимо плекати в наших серцях та в серцях наших дітей. Не можемо допускати, щоб діти не розуміли і ніколи не відчували любові до України. Ми маємо дуже багато молоді, що не належить до жодних організацій, ані до церков, ані до українських громад. Чому? Я знаю, що деякі з них належали б, якби ставлення до них було іншим в українських громадах. Є багато українців, тобто людей, що називають себе українцями, але через якісні причини не говорять українською мовою. Можливо вони, чи їхні бать-

Я чув, що в законі про асекурацію на випадок безробіття є зміни Які це зміни?

Нове законодавство ввело деякі важливі зміни в нашу програму асекурації на випадок безробіття. Взагалі правила про право одержувати допомогу і гроші покращали. Вони тепер акуратніше віддзеркалюють легкість чи труднощі в найденні і втриманні роботи в тому районі, в якому безробітний живе.

Парламент ухвалив рішення, що робітники, які живуть у районах великого безробіття, будуть користуватися деякими вигодами в порівнянні з тими, що живуть у районах, де роботу легше дістати.

Все це гарно. Але що ці зміни означатимуть для людини, яка саме втратила роботу?

4-го грудня постанови про одержання права на допомогу будуть змінені.

В районах невеликого безробіття треба буде мати до 14 тижнів заасекуреної роботи, щоб одержати допомогу. Ця постанова стосується районів, де легше одержати і втримати роботу.

В районах високого безробіття вистачатиме тільки 10 тижнів заасекуреної роботи, щоб одержати допомогу.

Проте до 4-го грудня постанови про одержання допомоги залишаться такі самі, без уваги на те, де ви живете, тобто все ще треба буде мати 8 тижнів заасекуреної роботи.

Чи ці зміни в якісь мірі торкаються вичікувального періоду?

Hi! Основний двотижневий вичікувальний період залишається всюди.

Так само залишаються правила, що до вичікувального періоду, коли безробітний покинув свою роботу без виправданої причини або його звільнили за погану поведінку. В таких випадках безробітний може чекати до 8 тижнів по втраті роботи, зокінчайши одержувати допомогу.

А як довго зможете одержувати допомогу?

Давні обмеження дозволяли одержувати допомогу впродовж 51 тижня. Тепер можна буде одержувати її впродовж 50 тижнів.

Проте від 11 вересня кількість тижнів, за які безробітний одержує допомогу, віддзеркалює економічну ситуацію в даному районі Канади.

Досі ми міряли ступінь безробіття тим, в якому із 16 економічних районів Канади ви жили. Але вже з 1978 року Канада буде поділена аж на 54 економічні райони, що віддзеркалюватиме

ще докладніше місцевий ринок праці і право на допомогу.

Чи ви все ще одержуватимете такі самі гроші?

Так, такі самі! Допомога на випадок безробіття виноситиме дві треті вашої пересічної тижневої плати, що була охоплена асекурацією.

Це означає, що ви одержите найбільше 147 доларів по відтягненні податку.

А щодо допомог на випадок вагітності, хвороби чи досягнення 65 року життя, чи є які зміни?

Допомогу на випадок хвороби виплачувано досі тільки під час перших 39 тижнів. Тепер її виплачуватимуть у будь-якому часі на протязі цілого періоду, під час якого безробітний матиме право на допомогу.

Допомога з приводу материнства на протязі 15 тижнів і спеціальна допомога 65-літнім залишаються такі самі.

Ці самі службовці будуть і далі виплачувати вам допомогу в тих самих розмірах, що й колись, а роди робіт, заасекуровані на випадок безробіття, залишаться такі самі.

Чи мені треба буде йти до того самого Асекураційного уряду?

Так! Доти, доки уряди Асекураційної комісії та уряди Робочого центру Канади не об'єднуються, жодних змін не буде.

Асекураційна комісія на випадок безробіття і Департамент робочої сили й іміграції об'єдналися і стали Канадською комісією праці й іміграції. Проте поки що вам треба буде йти до тих самих урядів Асекураційної комісії на випадок безробіття і Центрів робочої сили Канади. Коли ж вони злучаться в одних урядах, вони зватимуться Канадськими центрами праці.

**ПРАЦЮЄМО З ЛЮДЬМИ,
ЩО ХОЧУТЬ ПРАЦЮВАТИ.**

Employment and
Immigration Canada

Bud Cullen
Minister

Emploi et
Immigration Canada

Bud Cullen
Ministre

ки жили в тій частині України, де українською мовою не говорили. Нам треба пам'ятати, що воно почиваються українцями й називають себе українцями. Також ми не мусимо відкидати дітей з родин мішаних подружж, що приходять в українські громади, молодечі організації та відпочинкові літні табори. Є діти, що можуть говорити українською мовою, але більшість їх не говорить з тих чи інших причин.

Це ми бачимо по суботніх школах, де англомовні кляси переповнені. Деколи ми цих людей відкидаємо від організацій через те, що вони не говорять українською мовою. Але їх треба прийняти, бо, напевно, вони знаходяться між нами тому, що у них є якесь почуття, цікавість чи любов до України та її звичаїв. Чому я оце підкрайслую? Я знаю, бачила і чула, що в декількох випадках, коли оциа група людей заходить до організацій, то люди на них недоброзичливо поглядають чи навіть критикують. І така картина, напевно, багатьох знеохотила, і вони цілком відпали від української громади. Ми переглянули, чому ми втратили багато українських людей і, можливо, загубимо їх ще більше. Тепер подивимось, як ми можемо тримати тих, що є ще при організаціях чи в школах. Треба ту зацікавленість підтримати. Перше, ми усі спільно, тобто українські школи та організації, мусимо разом працювати, а не одне одному перешкоджати. Українські школи помагають організаціям. Вони учать дітей писати та читати, учать їх історії, географії, літератури та культури. Ті програми, що я бачила по організаціях, це виховники продовжують те, чого їх навчали в українських школах. Тобто ми помагаємо один одному і не мусимо відбирати важливі години лекцій один від одного. В той час, коли в школі має бути навчання, організації не мали б робити з'їздів, злетів, українських днів та інших імпрез.

Щоб найкраще відповісти на питання, що цікавить молодь, треба перш за все відповісти, де ми найбільше бачимо й знаходимо молодь. Молодь завжди можемо знайти на забавах та в таборах. Ми знаємо, що діти та молодь завжди приходять на забави — там, де вони мають "гудтайм". Можливо треба мати ще більше забав, щоб українська молодь разом була та частіше бачили один одного. Також, щоб діти училися українських звичаїв, частіше треба справляти такі імпрези, як Андріївський вечір, Івана Купала, карнавали та інші імпрези.

Можливо, як ми частіше влаштовуватимемо імпрези, що їм подобаються, вони будуть між українцями. Тоді, можливо, вдалося б їх зацікавити іншою діяльністю: працею при церквах, школах та організаціях.

Також думаю, що уже час перестати українцям між собою ділитися, а діяти спільно. Ситуація сьогодні виглядає краще ніж пару років тому. Вже настав час, щоб українці між собою поменше сварилися, а помогали один одному і виступали скрізь як українці, а не як галичани, наддніпрянці, православні чи католики.

А щоб зберегти українську громаду, якнайдовше, треба, щоб наші церкви, громадські та фінансові установи разом з українським громадянством

ЧИ ЗНАЄТЕ?

- 1) Братом св. Андрія Первозванного був а) св. Миколай, б) св. Петро, в) св. Василій.
- 2) Шлях, який ішов Фінською затокою Балтійського моря, далі Невою й Ладозьким озером, потім річкою Волховом через Ільменське озеро, потім Loхвattю до верхів'я Дніпра, а Дніпром у Чорне море, звався
- 3) На воротях Царгороду щит перемоги прибив а) Володимир Великий, б) князь Олег, в) Святослав Хоробрий.
- 4) Збірник законів "Руська Правда" було написано за князя
- 5) а) Ігоря, б) Володимира Мономаха, в) Ярослава Мудрого.
- 6) Десятинну церкву в Києві побудував князь а) Олег, б) Ярополк, в) Володимир Великий.
- 7) Предками українців були: а) в'ятичі, б) половці, в) анти.
- 8) Десна є притокою — а) Дунаю, б) Дністра, в) Дніпра.
- 9) Чоловіком княгині Ольги був князь а) Святослав, б) Ярослав, в) Ігор.
- 10) Річки Стир, Горинь і Уборть є притоками а) Дніця, б) Дніпра, в) Прип'яті.

(Відповіді дивись на 11-ій стор.)

присвячували більше часу, грошей та уваги українській молоді у її вихованню в школах, в організаціях та придбали громадський будинок, де вся молодь могла б проводити свій вільний час.

Ми витрачаємо мільйони доларів на будови, які, як ми не матимемо української молоді, стануть пустками, і витрачаємо лише сотки доларів на виховні цілі. А треба б навпаки, вкладати хоч не мільйони, але сотні тисяч доларів на виховні цілі та працю з молоддю.

*Прочитано на панелі 29 травня 1977 року в Чікаго з нагоди 17-го делегатського з'їзду та 12-ої Наукової Конференції Українського Лікарського Товариства Північної Америки. В панелі взяли участь представники української православної та католицької церков, шкільної громади, ОДУМ-у, Пласту та СУМ-у. ОДУМ репрезентувала Віра Коновал — член філії Чікаго.

О. ГАВРИШ

ПОДОРОЖ ЖУРНАЛІСТІВ

(Закінчення)

Федеральний Архів справляє надзвичайне враження. Ця модерна будівля цілком відповідає своєму призначенню. Всі матеріали знаходяться у відповідних контролюваних умовах. Мали ще з 1595 р., листування, старовинні книжки, рукописи й друки, фото, всі видання, які колинебудь друкувались в Канаді (в тому й українські), звукозаписи радієвих програм. Всього не перелічити. Канада видає часописи 109 мовами, крім англійської і французької. Але все це впорядковане, зафотографоване на мікрофільми. Зіпсовані, але вартісні матеріали реставнують фахівці, і після кількох маніпуляцій вони набувають первісного вигляду. Архів також постачає всіх зацікавлених потрібними ім відомостями, фотокопіями тощо.

Ранком наступного дня прощальна прогулянка до Парляментської гірки й найближчими вулицями міста. Полуденок. І наша група виїздить до Smith Falls, де можна добре відпочити, покупатися, покататися на вітрильному, пограти в гольф, порибалити й попопювати. Взагалі добре провести час. Там ми маємо відвідати найбільшу в Канаді фабрику шоколяди Hershey, відому і в інших країнах.

Дорога до цієї місцевості майже знайома: ті самі ліски, де-не-де блисне озерце, пасуться байдужі до всього корови, часом якась з них знехотя підведе голову й проведе очима швидкий автобус. Десь вдалині замріє високий шпиль церкви — ознака людського селища. Але погода добра й очі відпочивають на цих пасторальних картинах.

Непомітно ми вже біля модерної будови шоколядової фабрики. Нас привітно зустрічають, показують механізований процес виготовлення своєї славнозвісної шоколяди, какао та інших виробів. Скрізь чисто й робота виробу від початку до кінця узгоджена. На прощання наділяють нас книжечками рецептів різного печива з їхніх продуктів і де й коли знайдено какао, як воно поширилось по цілому світі, і ми виходимо з фабрики.

День чудовий! На небі ні хмаринки. Перед намі річка, міст через неї, а по той бік селище. Ані гуркоту, ні свисту, лише вода хлюпотить. І здається, що тут живуть щасливі люди — такий спокій навколо. І наша група використовує його, посідавши або полягавши на траві понад берегом.

Переночувавши, до речі, в доброму готелі Carousel at Smith Falls і поспідавши, виїхали до Кінгстону. По дорозі провідали литовських мист-

Постріл із старовинної гармати. Форт Генрі.

На фабриці спецій

ців Анастасію і Атанаса Тамосайтіс. Живуть воно в мальовничій садибі. Анастасія Тамосайтіс ще з дитинства захоплювалася народнім мистецтвом: тканням, килимами, народньою ношею. Вона вивчила це мистецтво і пізніше на інтернаціональних виставках в Берліні, Парижі, Нью-Йорку діставала нагороди.

Маляр Атанас Тамосайтіс виріс на багатій фольклорній традиції його рідного краю. Власний стиль мистця близький абстрактному малюванню. Деякі його картини базуються на народних казках і старих легендах. Він також малює шкіци килимів і тканин. Малювання його декоративного характеру, а улюблениші кольори: червоний, темнозелений і чорний. Робить також скульптурні композиції зі старого заліза, уламки якого лежать на його дворі. Він мав власні виставки при Оттавському й Торонтонському університетах. Так мистці Анастасія і Атанас Тамосайтіс популяризують литовське мистецтво і вносять певний вклад в канадську культуру.

Після перекуски в Holiday Inn ми знову в дорозі, обабіч якої знайомі краєвиди. Ми наближаємося до Кінгстону, одного з найстаріших міст Канади, заснованого 1673 р. на річці св. Лаврентія, як Форт Фронтенак. У 1758 р. йому дали теперішню назву на честь короля Георга III. У 1841—1844 р.р. Кінгстон був столицею Верхньої Канади. Тепер він має понад 60.000 мешканців. У місті багато старих пишних будинків, два старі собори, багато церков та інших архітектурних пам'яток. Є гарний Квінс університет.

У передмісті Кінгстону — Форт Генрі, куди ми й прямуємо. Цю фортецю побудовано у 1812—1814 р.р. на захист Канади від американців. Бу-

дування її коштувало 80.000 фунтів, і вона вважалася в той час наймогутнішим бастіоном на захід від Квебеку. Хоч фортечні гармати ані разу не вистрілили на ворога, вона все ще мала залогу аж до 1891 р. Протягом часу фортеця стала руйнуватися і її реставровано ї 1938 р. відкрито для публіки. З того часу Форт Генрі став живим музеєм британської залоги періоду 1867 р., де можна побачити діючі й тепер майстерні й приміщення, спорядження і зброю минулих століть.

Ми переходимо міст, перед нами відкриті ворота, а за ними величезне подвір'я, обнесене високою стіною. Фортеця стоїть на півострові і з широких мурів її відкривається чудовий краєвид на місто, річку св. Лаврентія і затоку. Ще перед ворітами фортеці ми помітили молодих гвардійців у кольорових англійських мундирах 1867 р.

Провідник наш показує нам різні майстерні і провадить через приміщення вояків, офіцерів, коміданта фортеці. Кімнати мебльовані автентичними старинними меблями, які стоять там, де стояли за життя їхніх господарів. Ось їдалня, кабінет, спочивальня, всі речі в них на своїх місцях, цокає годинник. Здається, що непроханий проходиш через чиєсь життя і кожної хвилини можуть вийти господарі. Переходимо зігнувшись вогким, низьким і майже темним коридором у стінах фортеці й радіємо, вилізши з нього на світ божий.

На площі виходить загін молодих солдат в кольорових уніформах з довжелезними рушницями. Під звуки байдурої музики вони бездоганно виконують різні вправи, прецизійність їхніх рухів врахаюча. Гарматні залоги діють одночасно з командою. Кілька секунд, і земля здригається від грому

гармати. На всіх цих вправах невідмінно присутній полковий "маскот" - талісман: білий цап "Давид" у супроводі спеціально призначеного сережанта. Час наглить нас. Похапцем оглядаємо ще музей фортеці й поспішаємо до свого автобуса.

Перепочивши, ми збираємося на березі величної ріки св. Лаврентія і звідти переправляємося поромом на Вовчий острів, найбільший з Тисячі Островів цієї ріки. З 12.000 його населення 80% займаються хліборобством та молочарством. Переїзд туди триває 30 хвилин.

Незабутнє враження залишив величний захід сонця над широкими водами ріки: блідофіялкове небо, золота луска на воді між кучерявими островцями, тиша й повітря яким не можна вдосталь надихатися. Незвичайний спокій огортає тут людину і не хочеться рушити з місця, щоб не порушити цієї гармонії тиші й кольорів. Коли повернулися на берег, через синяву неба вже проглядали бліді зорі.

Переночувавши в Holiday Inn, після сніданку виїхали до Белевіл оглядати фабрику приправ (спеції), чаю і кави Брук Бонд. З люб'язних пояснень провідника ми довідалися, що сюди привозять

різні спеції з цілого світу, і кілька фірм (як от Блю Рібон) виготовляють свої вироби тут за рецептами, які ледве відрізняються від інших. Ми обійшли цілу фабрику, бачили гори запакованих різних спецій, спостерігали процес готування і розфасовки їх. Вся робота mechanізована, робітники в білих халатах і шапочках вправно виконують свою роботу. Біля гострих спецій працюють в масках. Вийшовши з фабрики, ми не скоро позбулися гострих запахів спецій, яких набралися там.

На ночівлю зупинилися у гарному Big-a-mog Inn, побудованому над самим озером. Атмосфера там приємна, майже родинна. Всі відпочивали, як хто хотів: купалися, опалювалися, гралі в теніс та інші гри, а то просто сиділи в кріслах і милувалися чудовою природою. Увечері група обдарувала директора турне п. А. Венна, голову Онтарійської Асоціації Етнічної Преси п. В. Мауко, фотографа п. А. Ріда та шофера нашого автобуса за добру організацію, піклування і щасливу подорож.

А на другий день, повертаючись до Торонто, хоч втомлені, але задоволені, ділилися враженнями від подорожі.

З БЛОКНОТА НАТУРАЛІСТА

ЛІСОВА ЛАСУНКА

У старій діброві за річкою Болотницею ми з лісником Дем'яном Дорофійовичем натрапили на свіжий слід куниці. Шукаючи по всіх лісових скованках поживу, хитре звірятко побувало в залишеному білячому гнізді, в кількох нежилих дуплах.

Ось куница перебігла ярочок, вискочила на галевину, постояла трохи на задніх лапках і майнула прямісінько до велетня-дуба. Що ж зацікавило її там? Підійшли й ми. Стовбур товстезний — утрьох не обхопити. Нижні сучки обламані, кора облупилась. А під дубом на пухнастому свіжому сніжку — сміття, трухлявина і з нею перемішано шматочки воску.

От воно що! Куница відшукала в дуплі диких бджіл. А мед для неї — ласощі.

Витягнувши з-за пояса сокиру, Дорофійович стукнув обухом по стовбуру. І відразу з темної дірки під суком, наче з віконця, показалася хитрувата мордочка з меткими чорними очицями. Помітивши нас, звірятко знову сковалось у дупло, але після другого удара вискочило звідти кулею і зникло в густому сосновому підліску.

За кілька хвилин Іван Дорофійович уже сидів верхи на товстому суку. Прорубав соки-

рою ширший отвір, заглянув у темне дупло.

— Меду повно, а бджіл нема — сказав він, злазячи з дерева.

Все було зрозуміло. Мабуть, ще на початку літа в дуплі старого дуба оселився здичавілій рій. Восени заготовувавши собі корм, бджоли залипли льотну щілину. Здавалось, ні холод, ні голод їм не страшні. Та на дупло-вулик натрапила куница, що нишпорила в лісі. Вона прогрізла м'який віск — і рою настав кінець. Від морозу бджоли загинули, а віск залишився.

Надовго вистачило б звіряті ласувати, та не пощастило, ми з Дорофійовичем перешкодили. В дуплі було майже два відра меду, що зацукрився в бурштинових щільниках.

П. Стефаров
"Україна" 1963 р.

**ALEX ELECTRIC LTD.,
ALEX SCHIDOWKA**

Industrial — Commercial — Residential
London, Ontario Tel: 439 - 6747

Л. БОГУСЛАВЕЦЬ

ОПТИМИСТКА

На мою думку, світ поділяється на оптимістів та пессимістів. Себе я зачислю до оптимістів, бо ніколи, нічим не турбується; завжди живу з вірою, що все буде добре. Навіть коли моя дочка пропалилась на іспитах у школі, я сприйняла це по-своєму.

"Нічого, — кажу, — дід твій прожив без освіти, я прожила і ти собі раду даси".

Через це у мене нерви міцні й здоров'ям можу похвалитися.

А моя кума Любка на все дивиться пессимістично. Вона це називає реалізмом. Часом, коли ми сходимося, розмова переходить на емігрантські проблеми.

"Українці найбільш організовані з усіх емігрантів, — виголошує вона. — Вони роблять багато корисної праці для батьківщини".

На це кума махає рукою:

"Якраз з нашими каші навариш".

Потім переходимо до біжуших справ.

"Сьогодні, — кажу, — академія. Ти ж ідеш?"

"Ні, — відповідає вона. — Я тих академій стільки наслухалася, і кожного року те саме. Все товчуть в ступі воду. Хоч би щось нового сказали".

Оце вам приклад пессимізму. Як можна про тих самих поетів, письменників чи подій щось нове сказати? I для чого нове казати? Так, ідеш на академію, сідаєш, і вже наперед знаєш про що говоритимут. I ніяких тобі несподіванок. В житті їх і так досить. А не подобається, теж можна добре час провести: глянути хто прийшов, з ким прийшов, і в чим прийшов. Потім буде про що тижнів два говорити.

Якось зайжджаю до куми, а вона польську програму слухає.

"Знаєш, — каже, — цікаве, не те, що наші передають".

Такий негативний підхід мене обурив.

"Як це, чужі тебе цікавлять, а українські програми, ні?"

"Так, — каже Любка, — наші все повчають, все лекції якісь читають, а хочеться почути щось для розваги".

"Де ж, — вигукую, — твій патріотизм. Та й повчиться нікому не пошкодити. Якщо ти така розумна, напиши цікаву програму, радіокомітет закликає всіх участь взяти, нагоду дає".

Люба пессимістично кривиться.

"Дають та з рук не пускають", — каже вона. Інші пробували, не вийшло. Все мусить крізь їхню цензуру пройти, в їхні рамки вкласитися".

Одного разу кума заявила, що на танці більш не піде, бо домівка, бач, їй не подобається. "Треба, — ремствує, — вже б її відремонтувати".

"От, — кажу, — ти все нарікаєш. Візьми та діло зроби. Зараз будівельний комітет організовують, хай і твій чоловік праці прикладе".

Довго вмовляла її. Вжila всю свою красномовність і таки вмовила. Змалювала їй, як гарно буде, коли все розбудують: велика зала, простора кухня, нові вбиральні, та кімната для молоді. I головне, коли все буде збудоване, знати, що там і твої праці трохи є. Коли я кінчила, вона зітхнула.

Кожного разу при зустрічі з кумою я допитувалася:

"Ну, як, архітектора маєте, пляни готові?"

У відповідь чула самі нарікання. Біда з пессимістами.

Заходжу колись у домівку, а там люди гуртками стоять, фотограф метушиться, бігає. "З якої, — пытаю, —оказії? "Може й мені стати?"

"Ні, — відповідаю, — це будівельний комітет фотографується. В газету вміщать будемо".

"Ага, — гадаю, — справи з розбудовою посуваваються".

За деякий час стрічаю куму знову. "Як ваша розбудова народнього дому посувавається?" — запитую.

"Так, розбудуємо, як рак свисне!" — махає рукою вона.

"А за чим, — дивуюсь, — затримка?"

"За двері, — каже, — не помирились".

"За які двері?" — перепитую.

"А так, за звичайні. Не погодилися за одні до вбиральні. Одні кажуть тут треба двері поставити, а інші перечать: "Нам тут не подобається, поставим в іншому місці". Так до згоди і не дійшли. Будівельний комітет зрезигнував, даремно стільки часу витрачено".

"Оце, — виголошує, — зовсім негативне думання. На все треба дивитись з точки оптимізму. Зібралися багато людей, це явище позитивне. Плянували, обговорювали, це теж недаремно час витрачений. А що там через двері якісь не владнали справа, то це дрібниці. В житті треба бути приготованим до всього. Головне те, що збирався зробити важне діло. Комітет багато часу витратив — не біда. Час справа відносна". I я знову виголосила палку промову про важливість громадської праці. I почула, як кума тихо сказала:

"Вдягнулася, як пава, а говоритъ, як гава".

Та це нітрохи не вплинуло на мою промову і мій оптимізм.

Відповіді на питання із сторінки 7-ої:

1. Св. Петро. 2. Шляхом із варягів у греки.
3. Олег. 4. Ярослава Мудрого. 5. Володимир Великий. 6. анти. 7. На Закарпатті. 8. Дніпро. 9. Ігор. 10. Прип'яті.

Дора ПОШИВАНИК

ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ... БАТЬКІВ

Виховувати дітей в українському дусі,, в обставинах еміграції — нелегко. Але набагато важливіше виховати свідомих українських батьків. Треба зазначити, що теперішній доріг — це переважно діти батьків, які народилися вже поза межами України. Погляди в них дещо інакші. Дуже часто молоді батьки вважають непотрібним читити своїх дітей українською мовою. Вони не розуміють, як збагачує дитину знання двох мов і свого походження. Українці на еміграції живуть у подвійному оточенні: вужчому, що включає родину й українське суспільство й ширшому — країні поселення. Ети добрим українцем не виключає можливості бути також добрим громадянином країни його поселення. В Америці все населення складається з раніших чи пізніших емігрантів. Коли українці зрікаються свого походження, вони не можуть стати італійцями, ірландцями чи англійцями, а залишаються тоді тільки безкорінними американськими громадянами. Людина, яка знає, звідки вона походить, буде багато певніша у своїй поведінці з людьми інших національностей. Коли дитина свідома свого походження, вона не потребує "себе шукати", шукати свого коріння. Дитині виростати "українцем-американцем" тепер легше, ніж було 20 років тому, бо нема того тиску "мелтингпату" (перетоплюючого казана) та недоброзичливих закидів "ді-пі", що були раніше. До того ж тепер в Америці стало навіть популярним бути "етніком" і вишукувати своє "коріння". Українські діти переважно розвинені й здібні, а коли в українських школах трапляються якісь проблеми в навчанні, то переважно не з вини дітей, але батьків.

Наприклад, одна молода мати нарікала, що вона ніяк не може примусити своїх дітей говорити між собою по-українському. Подумавши трохи, вона призналася, що вони з чоловіком говорили переважно по-англійському, аж поки діти почали їх розуміти...

Звичайно, не можна сподіватися, що діти говоритимуть українською мовою, коли самі батьки нею не говорять. Ще в колисці дитина має чути українську мову, щоб засвоїти звуки, з яких пізніше складатимуться слова. Коли батьки багато розмовляють з дітьми, то діти засвоюють слова, вислови, навчаються складати речення, висловлювати свої думки, ставити питання і збагачувати свій запас слів. Також треба читати дітям казки та вірші, співати з ними пісні й слухати українські платівки. Діти дошкільного віку дуже люблять слухати оповідання і розглядати малюнки в книжках. Молоді батьки не мусять турбуватися, якщо їхня мова може не зовсім досконала, щоб читати дитині, бо при читанні дитячої літератури діти й батьки разом будуть поширювати свій запас слів, вчитися правильно складати речення і вимовляти слова. Коли батьки почнуть дволітній дитині щовечора читати якусь казку, то поки

дитина привычествається до друкованого слова, себто за рік-два, батьки вже будуть добре читати.

Коли батьки між собою і друзями вдома говорятимуть по-українському, то діти самі відчувають, якою мовою вони мають говорити, і їм не треба буде того часто нагадувати. Неписаний закон, що "у цій хаті говоримо по-українському", буде самозрозумілий.

Деякі молоді батьки говорять з своїми дітьми тільки по-англійському, мовляв, щоб діти не мали труднощів із навчанням в американській школі та щоб інші діти з них не сміялися...

Говорити з дітьми по-англійському, щоб улегнути їм навчання у школі — велика помилка. Досліди науковців показують, що дитина, яка у віці 9-10 років вільно володіє двома мовами, випереджує у розмовному розвитку одномовну дитину на два роки. Малі діти дуже швидко навчаються мови. Їм вистачить кілька місяців побавитися з іншомовними дітьми, і вони без труднощів засвоюють їхню мову. Українські діти, навіть такі, що починають американську школу взагалі без знання англійської мови, переважно перед кінцем першого року навчання стають між найкращими учнями своєї класи. У Чікаго є десятилітня дівчинка, в якої мати — українка, а батько — серб. В американській щоденній школі та в українській суботній вона відмінниця, а до того, вона щеходить до недільної школи, де вчиться читати й писати по-сербському!

Мати одного учня в суботній українській школі скаржилася, що її син не хоче ходити до школи. Тоді вона сама почала помагати у школі, стала активною у батьківському комітеті та щосуботи бувала в школі, син її перестав нарікати...

Діти найбільше вчаться з прикладу своїх батьків. Замість тільки наказувати дітям, що і як робити, краще їм це показати. Якщо батьки є активними членами української громади й змалку зацікавлють дітей громадським життям, то діти також будуть між українцями, і є більше певності, що вони в тому оточенні й залишаться. Коли батьки нарікають на всіх українців, то не можна сподіватися, що їхні діти будуть гордитися своїм походженням. Якщо діти бачать, що їхні батьки охоче і з зацікавленням помогають в українській школі, то вони без відмови ходитимуть до школи і будуть добре вчитися. Коли батьки школою не цікавляться, навіть не приходять на шкільні свята, а тільки нарікають на керівників та учителів школи, то не можна сподіватися, що їхні діти будуть поважати учителів чи охоче вчитися. Не досить дитину завезти до школи на призначенну годину та забрати її при кінці навчання. Треба з дитиною посидіти, поцікавитися її навчанням, допомогти їй в науці й виявити пошану до учителів і школи.

Безперечно, є ще багато інших чинників, що помагають закріпити в дитині почуття принадлеж-

Дмитро ЧУБ

НАШ ПЕРВОЦВІТ

(Малюнок з натури)

Ще хвилина галасу і 700 учнів середньої австралійської школи вже сидить по клясах. У шостій класі лекція з географії. Учитель розповідає про хліборобство в Росії, показуючи вказкою від Чорного моря додалекої півночі Советського Союзу.

Кругловида дівчина піднесла руку.

— Ти хочеш щось сказати чи запитати? — звернувшись вчителю.

— Там, де ви показуєте, від Чорного моря й дотори, на тисячу миль немає жодної Росії. То Україна. Там живе 50 мільйонів українців, а не росіян. До того ж Україна член ОН, як окрема нація, нарід... а ви називаєте їх росіянами.

Учитель почевронів, трохи зніяковів, а всі учні пильно дивилися, що буде...

— Може, ти й маєш рацію, — сказав похмуро вчитель, — але я маю підручники, затверджені міністерством освіти. Я перевірю і відповім тобі пізніше.

Після лекції Аллу викликав директор школи.

— Ти що, починаєш учити наших учителів? — запитав з нотою невдоволення. — Ти могла сказати про це на перерві, а не демонструвати свої знання перед учнями.

— Але ж, пане директоре, — схвильовано відповіла тринадцятирічна дівчина, — мене змалку і дома, і в школі вчили говорити правду, і я її сказала. А навіщо ж учитель всій класі говорить неправду? Не можна ж вчити нас з підручників чи map сторічної давності, коли ще був там цар. Адже на всіх мапах, навіть советських, видно, де Україна, де інші республіки, а де Росія...

— А українська мова хіба не така сама, як російська? — уже спокійніше запитав директор.

ності до української громади. Потрібне релігійне виховання і відвідування української церкви. Дитині конче потрібне товариство її однолітків — українців, не тільки раз на тиждень у школі, але також у родинних товариських відвідинах, в організаціях молоді й на літніх таборах. Потрібна також участь у мистецьких гуртках, танцях, хорах і подібне.

Але якщо батьки не дадуть дитині твердих підвалин почуття української принадлежності, не витворять української атмосфери у своїй хаті, то дітям тяжко буде стати добрими українськими громадянами. Батьки є найважнішим чинником у вихованні дітей. Коли вони не виконують своїх обов'язків, то тяжко, щоб школа чи організація молоді мали якийсь вплив. Коли батьки виховуватимуть своїх дітей в українському дусі, то діти матимуть підставу для дальншого розвитку і зможуть поширювати свої знання про Україну й свій народ.

— Коли б однакова, то не друкували б українсько-російських та російсько-українських словників, а також англійсько-українських та українсько-англійських.

— Ну, гаразд, — сказав директор, почувши дзвінок на лекцію, — іди до класи, а завтра заїдеш до мене.

Наступного дня Алла захопила кілька словників, про які згадувала, виданих в Україні і в Америці, принесла англомовну енциклопедію, де був великий розділ про історію, мову та літературу України, і прихопила навіть книжку Тараса Шевченка англійською мовою “Song out of darkness”.

Директор глянув, приємно усміхнувся: зникло з його лица вchorашнє невдоволення й офіційність. Ще вчора він подзвонив до відділу освіти, покопався в принесеній енциклопедії та інших джерелах і лагідно сказав:

Алла Бринза перед виступом у програмі фестивалю українського мистецтва в Сіднеї.

— Іди до кляси. Ти правду сказала. Від цього-дні кожна кляса в нашій школі буде знати, де Україна, а де Росія і що українці — це не росіяни.

Минуло може з місяць, як Алла, збираючись до школи, одягла український національний одяг, взяла на шию кілька разків червоного намиста і підв'язала волосся барвистими стрічками.

— Куди це ти вбираєшся, мов на весілля? — запитав тато.

— До школи, — відповіла самовпевнено й весело дочка. — Сьогодні я читатиму лекцію про Україну: її географічне розташування, головні міста, річки, гори... Маю на це 15 хвилин.

На лекцію прийшов сам директор. Обом, вчителеві й директорові сподобалась Аллина лекція. Було багато додаткових запитань. А на перерві один з хлопців хотів посміятися з Алліного одягу:

— Що це ти натягла на себе? — і глузливо смикнув за полу керсетки. Їх обступили інші учні. Алла не розгубилася і тут:

— Це український національний одяг. А що ти натяг на себе? Австралійський національний одяг!?

У весь гурт голосно зареготав з дотепної відповіді, а зухвалий учень не здав, що сказати.

Увечорі, коли батьки прийшли з праці, Алла урочисто сказала, що вона дісталася оцінку 10 з десяти. У батьків блиснула в очах слізоза радості. Вони були вдоволені, що їхня багаторічна праця над дитиною не пропала марно.

Минуло ще два роки. Алла вже в старших класах школи. Кожен рік вона закінчує з найкращими успіхами. Її авторитет щороку зростав не лише серед учнів, а й серед учителів. Багато працювала над собою. Дивувала їх своєю грою в шкільніх програмах і декламаціями. Не проходив жодний концерт чи свято, де б Алла не брала участі в українській громаді, здобуваючи нові успіхи.

Але у її житті знову трапилась неприємність. Алла навіть записала цей випадок до свого щоденника, якому довіряла всі таємниці дівочого серця, всі її радощі й печалі. Так от, до їхньої школи прислали нову вчительку-англійку, викладачку англійської мови. Прийшла вона й до їхньої кляси. Висока, худорлява, в пенсне, але в очах та обличчі жодного жіночого тепла до дітей. Всі 40 учнів насторожено й пильно розглядали її і слухали перші слова, бо про неї вже пішла недобра чутка по школі: молодь відразу побачила її прискіпливість і відчула холод в очах і мові. Розкривши клясний журнал, вона по черзі викликала учнів, щоб ознайомитися з ними. Найкращою ученицею в клясі була дівчина голляндських імігрантів. Назвавши її прізвище, вчителька глянула на дівчину, що підвелася з своего місця. Трохи відмінна форма прізвища вказувала на те, що вона не австралійка. Учителька запитала:

— Якої ти національності?

Марія (так звали дівчину) відповіла, що вона народилася в Австралії.

— А хто твої батьки?

— Голляндці.

Алла разом з батьком, артистом Іваном Бринзою, виконують уривок з прологу до "Розгрому" Івана Багряного.

— То ти народилась емігрантською дитиною... то такою й помреш, — з якоюсь неприязнню вимовила англійка. А Марія, витерши сльозу образи, що покотилася з очей, сіла мовчки на своє місце. Та ось дійшла черга й до Алли. Почала вчителька вимовляти її ім'я: "Ола, Елла..." — силкувалася вона. Дівчина вирішила допомогти їй і піднесла руку. Та хоч учителька не звернула на це ніякої уваги, ніби ігноруючи, Алла, вибачившись, сказала:

— Мене звату́ть Алла Бринза.

— Хто ж ти така? — як і попередню ученицю, запитала вчителька.

— Я народилася в Австралії, а мої батьки українці.

Учителька глянула ще раз на дівчину і так само холодно прорекла:

— То ти народилась емігрантською дитиною... і такою й помреш...

Алла не витримала такої нетактовності й відповіла:

— Ну, то й що з того? А ви народились "помі" і такою "помі" й помрете.

Мов на команду, вся кляса вибухнула гучним реготом і вигуками "Браво, Алла!"

Учителька не сподівалася такої реакції. Її лицез

вмить почевоніло, очі блиснули злими іскрами. Вона ще раз глянула крізь своє пенсне на клясу, схопила свої книжки й демонстративно вийшла. А за 5 хвилин Аллу викликали знову до директора. Він почав досить суверо:

— Ти що, знову починаєш піднімати бунт?!

Заплакавши, Алла розповіла, як це все сталося, а наприкінці додала:

— Жодного бунту я не робила, але мені відомо, що дискримінація в Австралії заборонена урядом, — а в душі дівчини здіймалась буря гіркої образи, і вона витирала хусточкою непрохані слізи.

— Правду кажеш, — повторив аж двічі директор ці слова і вже лагідніше сказав — “Ти заспокійся... Якщо ти сказала все так, як було, то ти цієї вчительки більше не побачиш. Я ще це перевірю...

— Але прошу мене не переводити до іншої школи, — крізь слізи ледве вимовила Алла. — Тут усі мої подруги...

— Хто тобі сказав, що я тебе хочу перевести? Повертайся до кляси. Але спокійно, щоб це не виглядало на революцію...

Кляса зустріла Аллу як героянню: всі вітали її за сміливість, за мудру відповідь, а дівчина далі втирила слізи від зворушення. Відтоді Аллін авторитет у школі ще збільшився. Особливо гордились нею дівчата, хоч дехто з учителів став

холодніше ставитися до неї і скупіше ставити оцінки.

Ці справжні факти, взяті, як кажуть, з натури, зворушили й мене. Я про них знав давніше, а недавно я знову побачив цю здібну й патріотичну Аллу Бринзу в Сідней на сцені під час фестивалю. Вони разом з батьком декламували уривок з “Розгрому” Івана Багряного. Поруч артистичного виконання знаного нам артиста й декламатора та організатора мистецьких програм її батька Івана Бринзи. Алла ніби змагалась у своїй майстерності, не відставаючи від свого вчителя.

Потім вона з почуттям, що зворушувало серця слухачів, виконала вірш В. Самійленка “Українська мова”. Відразу видно було, що в особі цієї чарівної дівчини ми маємо підростаючий і надійний талант. Того ж вечора вона не менше майстерно разом з іншою дівчиною виконала чудовий імпровізований танець, що виходив за межі знаних стандартів.

У Ерізбені Аллу всі українці знають як учительку в українській школі, і учасницю багатьох мистецьких програм і як першоклясну танцюристку. Жодне свято, жодна програма не минає без її участі. Хочеться, щоб такі талановиті молоді паростки творили наше майбутнє, щоб іхня кількість зростала, щоб вони постійно прикрашували нашу збіднілу сцену, як первоцвіт нашого доброту.

† Зосим ДОНЧУК

ДАРУНОК

Лист для Марка Похilenка був такою несподіванкою, таким приголомшуючим, як вибух бомби, скиненої над містом фашистами, в перший день війни.

Марно ще раз оглянув здивованими очима конверт, зупинився на поштовому американському значкові, де статуя Свободи стоїть з піднятим смолоскіпом, і почав розривати конверта. Один кут притиснув до столу обрубком правої руки, а лівою, цілою рукою, обережно, як скарб, відкрив конверта. Витягнув аркушік списаного паперу й прочитав:

“Дорогий Друже Марку!”

Марко відізнав почерк свого товариша, що з відступом німців подався на Захід і очі його заїшлися слізами, а в горлі запекло гіркотою. Марко витер хустинкою очі, трохи заспокоївся і читав далі:

“Наважився до тебе написати листа з тривогою, аби він тобі не пошкодив. Але люди пишуть, і я згадав про тебе, свого вірного друга. Як же ти там живеш? Як бачиш з адреси на конверті, я в Америці, в гнілій капіталістичній державі, де експлуатують робітника і фармера. Проте, я

спромігся якось набути власну хату, де шість кімнат. Сина вже одружив, працює інженером. Це той син, що я колись готовував тобі в зяті... А дружина господарює в хаті. Заробіток у мене не дуже високий, але маю авто, телевізію, холодильник для збереження харчів, ну і, звичайно, досить одягу та взуття.

Подумав я про тебе, що ти ж ніколи не мав нових черевиків та доброго вбрання. Може, я вислав би тобі вбрання, плаща, черевики, та й пару білих сорочок... Напиши мені негайно, і я вишилю тобі подарунок”.

Марко глянув на свої відрізані ноги, на шмат правої руки. Чи ж потрібна йому біла сорочка, штани, чи черевики, коли він безногий?... І знову бризнули слізи гіркі, болючі. Він стогнав так тяжко, як тоді, коли йому ампутували обидві ноги, а згодом і праву руку.

Знову спливли тяжкі спогади... Ще й тепер у вухах дзвенить голос голови райземлевідділу, товариша Попова:

— Товариш! В колгоспах прорив! Фашисти залишили нам порожні комори, а на носі весна. Треба посівати землю. Бракує насіння. Всі в села!

Домовласники:

При направах домів стережіться шахраїв.

Ось що ви можете зробити для своєї власної охрані.

Якщо плянуєте направляти свій дім, тоді:

- Не дайте намовитися тому, хто направляє, робити те, чого ви не плянували.
- Візьміть завжди кошторис від кількох солідних фірм.
- Вимагайте, щоб усі деталі були включені у контракт ще перед тим, які ви його підпишете—включно з тим, скільки і які роботи мають бути виконані, всі екстра додатки та повна ціна.
- Давайте якнайменший завданок.
- Ніколи не платіть повністю рахунку аж поки всі роботи не будуть закінчені й ви з них будете повністю задоволені.
- Якщо потребуєте позичити гроши, полагодьте це самі у банку чи поважній фінансовій компанії. Крім цього, Провінційний уряд подає до відома наступні Ваші права згідно Закону про охорону консumentа та Закону про торговельну практику — the Consumer Protection and Business Practices Acts.

- Закон про охорону консумента дозволяє вам уневажнити контракт, підписаний у вашому домі на роботу і заплату у майбутньому, коли ви пішлете поручений лист не пізніше 48 годин після підписання контракту — навіть тоді, коли роботу вже почато.
- Закон про торговельну практику встановляє грошові карти ув'язнення для людей, які навмисне ошукують, обманюють і обирають своїх клієнтів.

Про безоплатний інформаційний комплект пишіть до:

**Ontario Consumer/Home Repair
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 2H6**

**Larry Grossman,
Minister of
Consumer and
Commercial
Relations**

**William Davis,
Premier**

Province of Ontario

В колгоспи! Мобілізуйте сили, щоб забезпечити колгоспи посівматеріалом.

Тоді всі службовці районвідділу, райвиконкому, райпарткому поїхали на села готовувати колгоспи до весняної посівкампанії.

Поїхав і агроном Марко Похilenko. А надворі хуртовина. Хуга така, що страшно й носа виставити, а іхати треба. Прорив. Посівна. Держава вимагає хліба.

Візник сидів спереду і трохи захищав від вітру своєю широкою, в кожусі й шапці постаттю. Та й валянки у візника на ногах, бо ж часто мусів їздити зимию. А в Марка пальтечко на тонкій підкладці, без вати. Правда, жінка дала йому свою хустку на шию, щоб не простудився... Але тепер вітер дме крізь пальто, як крізь сіто, дістається до тіла. Хоч ноги він обмотав додатковими онучками, але однаково, черевики не валянки, ноги дубіють. Він засунув їх у солому і намагався, скільки міг, ворушити пальцями. А потім ногам зробилося тепло, і він припинив те ворушення. Збирався кілька разів пробігтися за санками, але хуга була така стрімка, що й хустка на грудях не рятувала. Тому Марко, зігнувшись на санях калачиком, терпів.

— Чи далеко до села, як ви думаєте? — запитав у візника, бо ж голову свою він втягнув у пальто і дихав на груди, щоб було тепліше. Тому й не слідкував за дорогою.

— Кілометрів два залишилося, — глухо відповів візник.

"Півгодини потерплю", — подумав Марко і ще глибше втягнув голову під благенське пальтечко, настовбурчива зверху комірець.

Коли, нарешті, добралися до села і сани зупинилися біля сільради, візник зіскочив і радісно зустрів:

— Злазьте, товаришу Похilenку, приїхали!

Марко ворухнувся, пробував витягти ноги з соломи, але вони не підпорядковувалися жодним зусиллям.

— Допоможіть мені підвєстися! — звернувся до візника.

Візник, хоч старший уже чоловік, але силу ще мав. Узяв під пахви агронома й витяг із саней. Поставив. Але Марко хитнувся і впав. Ногами не володів. Його внесли до сільради, стягли черевики і пробували терти ноги снігом. Потім десь добули горілки і розтирали горілкою. Збігся увесь актив села. Але лікаря, чи хоч медсестри в селі не знайшлося. Вирішили знову везти Похilenку до міста, до лікарні.

Марко тільки стогнав. Він уже зінав, що буде каліка, та не догадувався, що залишиться обрубком. Кинулася гангрена, довелося відтяті ноги по коліні і праву руку до ліктя. От і залишився безрадним.

Боже, скільки горя впало на його голову! Втративши ноги й руку, він утратив працю і йому приділили допомогу по інвалідності. Кожному громадянинові ССР добре відомо, що цієї допомоги вистачало на один день життя. Бо ж коли б і агроном не мав збоку натуральної підтримки від колгоспів і радгоспів, то з своєї платні не вижив би. А тепер — жебрацька допомога держави...

Жінка вчителювала. Але коли чоловік обрубок, більше пропускала лекцій, як викладала. Від цього й заробіток зменшився. Брак їжі, горе з чоловіком, горе з дочкою, яку послали в Казахстан, по закінченні школи — відробляти стипендію, яку одержувала. А до того, коли Марко втратив працю, йому запропонували звільнити помешкання для його заступника. Адже ж житлоплоща нормована для службовців земвідділу. Переїхали в околицю міста. Голод, холод, вологість... Жінка почала кашляти, а згодом виявився туберкульоз. За рік жінка померла. Марко залишився сам, а дочку з Казахстану навіть на материн похорон не пустили.

За мешканням треба платити, а інвалідська допомога і так скуча. Тоді Марко, за порадою людей, переїхав в своє рідне село. Колгосп дав йому безкоштовно порожню маленьку хатину, та й добрі люди трохи допомагали. От так і жив у самітній хатині, туди йому листоноша й приніс листа з Америки, від давнього приятеля Андрія Сокола.

Марко, як молитву, тричі перечитав цього листа. Тяжко було повірити, щоб ото Андрій, за такий короткий час, голіруч, без знання мови, зумів купити будинок, авто і все інше. Але ж брехати, чи чванитись Андрій не здібний. Людина він чесна, працьовита й доброзичлива.

Дістав Марко свій портфель, що залишився, як пам'ятка про працю агрономом, знайшов папір, олівець і лівою рукою почав писати листа. Тяжко з незвички водити лівою, а ще набагато тяжче виливати на папір пережите горе. Однак, пишучи про своє життя, йому робилося на душі легше. Немов би сповідався, гріхи свої виладовував.

Дорогий мій приятелю Андрію! Вітаю тебе з успіхами, які ти здобув на чужій землі, бо мені на рідній не дуже солодко. Правда, я теж маю хату, маю возика на чотирьох коліщатах, з яким не розлучаюся, так само у мене є взуття, одяг, а особливо штанів аж до смерті вистачить. Мешкаю в селі, і хоч листа ти написав на районвідділ, який я давно залишив, але його мені передали. Так що, дорогий друже, за одяг і взуття дякую, а от з харчами трудніврато. Фашисти все забрали з України, і ми ще й сьогодні переживаємо наслідки війни. Якщо твоя ласка, харчів пришли. Новин у мене багато, та щоб не завдавати тобі журби, ці новини я залишаю при собі..."

На цьому місці Марко зупинився. І що ж йому ще написати? Ага, про цигарки! Дуже йому хочеться справжнього тютюнового диму нюхнути. Він же живиться домосадом.

— Пришли ще, Андрійку, тютюнцю. Може, й цукру трішки. Бо хоч на Вкраїні багато цукрових заводів, я п'ю чай, настоящий на малинових гіллячках, з маляском.

Ще раз перечитав Похilenko написане, поставив підпис, знайшов старого конверта, вклав туди листа й залішив. Написав американську адресу. А от поштового значка бракує. Та, може, хтось із сусідів дастъ.

Викотився з хати своїм возиком, підштовхуючись лівою рукою, на заросле травою подвір'я, зустрів сусіда й подав конверта.

— Дядьку Артеме, я вас дуже прошу, купіть на пошті значка і пошліть цього листа. Колись я вам віддячу.

Артем глянув на адресу і здивовано запитав:
— У вас є родичі в Америці?

— Приятель обізвався. Обіцяє допомогти. От я й написав листа, — посміхнувся Марко.

Повернувшись до своєї, вгрузлої в землю, хатини і навіть щось почав мугикати від задоволення. Вже кілька років він тільки й благає Бога про смерть. Зовсім не хоче жити. Нема для кого й для чого... Дочка в Казахстані одружилася й не хоче, чи не може, повернутися в Україну, жінка померла, а він, каліка, тільки тягарем громаді. Ліпше померти. Але тепер він уже хоче жити. Хоче, принаймні, дожити до одержання з Америки пакунка. І яке воно все те американське, хоч би на язик узяти, хоч би попробувати.

В такому радісному настрої Похilenko за місця дочекався другого листа. Тепер уже сміливо відкрив конверта. Андрій писав:

Дорогий побратиме, Марку!

Отримав твого листа, та ніяк не второпаю... Що це з тобою сталося, що не працюєш? Звідки ти набрав взуття та одягу, що відмовляєшся від моєї допомоги? Всі люди звідси посилають в Україну одежду і взуття своїм близьким, а ти писав, що того не потребуєш. Але я догадуюся. Напевно, в тебе така праця, де за одяг і взуття не тяжко, а про добре харчі людина тільки mrіє.

А ще мене спонталичила твоя згадка про чотириколісний візок. Чи він однокінний, чи парокінний? Цього ти не пояснив. Дивує мене й твій почерк. Наче писала п'ятилітня дитина.

Сьогодні я тобі вислав пакуничок з добрими харчами. Харчі тут доступні кожному в необмеженій кількості. В наступному листі напиши мені все ясно й чітко, а юе "єзопівською" мовою. Напиши, які харчі найбільше тобі смакують, і я вишилю другий пакунок.

Знову почались для Похilenko дні, словнені надій. Як страшно було б тепер умерти. Вмерти, не побачивши американського дарунка.

На третій місяць Марко отримав повідомлення, що для нього на пошті лежить, висланий з Америки, великий пакунок.

Знову кинувся Марко до сусіда по допомозу. Дав доручення і ввечорі сусід приніс з пошти дарунок.

— Що ж це вам прислав товариш? — поцікавився сусід.

— Харчі, дядьку Артеме, американські харчі.

За одну хвилину сусід Марка відкрив пакунок. У великій торбі була мішаница цукру із спорошкованим молоком. У другій — шоколяд, перемішана з крупами. Ще в іншій — паламані пачки цигарок всуміш із білим, немов сніг, борошном.

Похilenkovі аж дух забило. І хто ж оце так позбіткувався над його дарунком?! Якому гаспідові заздрощі підняли руку таке скоти?

— Ай-ай-ай, — зітхнув скорботно сусід.

ГОЛОС ВИХОВНИКА

ЩО ДАЛІ В ОДУМ-І?

Із нагоди набуття оселі "Україна", справа поширення і скріплення ОДУМ-у в майбутньому виглядає досить добре. Чим більше осіб стане членами корпорації оселі "Україна" тим буде більше прихильників ОДУМ-у. Власна оселя дастає справжнє почуття досягнення високої цілі, що ми маємо щось власне. Але чи оселя допоможе розв'язати проблеми філій та Юного ОДУМ-у? Треба, по-перше, не забувати, що трапилося з філіями ОДУМ-у в Клівленді чи Монреалі. Не можна допустити, щоб праця в філіях була занедбана чи взагалі припинилася. Добре заплановані зайняття мусять переводитись постійно. Ніяка оселя, ніяка витрата часу і грошей не виплатиться, якщо кількість одумівців зменшиться чи зацікавлення організацію зникне. Отже, купили оселю, почали розбудовувати її, придбаймо ще більше членів та не забуваймо, що є так само інші, також важливі ділянки праці ОДУМ-у.

Одумівцям з Канади напевно ніяково, що перший табір ОДУМ-у на новій оселі цього року складався з більшості одумівців з США. Знову бачимо, що справа полягає не тільки в тому щоб лише мати оселю. Треба переконувати батьків, щоб вони посилали своїх дітей на табори. Без цих дітей, оселя "Україна" стане тільки звичайним підприємством. Мусимо рівночасно не забувати за інші одумівські табори. Була думка щоб ми мали лише один одумівський табір на новій оселі. Це напевно зменшить загальну кількість учасників, бо не всі батьки зможуть послати дітей на табір, що є далеко віддалений від них і вимагатиме багато коштів на транспортацію.

Правила одумівських таборів та вибирання виховників чи команди мусять бути записані та застосовані чи то в додатку до статуту, чи в спеціальному правильникові. Головне те, щоб прийнятий спосіб чи правила, були однакові

для всіх одумівців, для всіх одумівських таборів. Мені здається, що теперішня система вибору виховників чи членів команди міняється від табору до табору і створює уяву неорганізованості. Чим більше будуть рівномірно застосовані ці правила, тим міцнішою буде наша організація.

Гляньмо далі на що один важливий чинник праці ОДУМ-у — журнал "Молода Україна". Вимоги та цілі цього журналу поважно змінилися й збільшилися з того часу, як він перше почав виходити багато років тому. Тоді ще не існував Юний ОДУМ. Я особисто, переглядаючи журнал, мало знаходжу що цікавило б молодих одумівців. Треба більше заохочувати молодь писати дописи, а ще важливіше — писати оповідання. Я зауважив, що велика кількість молодих одумівців має хист і зацікавлення до писання цікавих казок чи фантазій. Їхні роботи, хоч спершу будуть аматорські, але швидко можуть піднятися на вищий рівень, коли будуть друкуватися в журналі. В такий спосіб молодші хлопці та дівчата матимуть більше зацікавлення читати "Молоду Україну" і одночасно матимуть більше зацікавлення ОДУМ-ом взагалі.

Останнім часом в ОДУМ-і виникла ще інша проблема. В ОДУМ-і стало багато молодих виховників Юного ОДУМ-у. Хоч бажаючих виховників працювати на сходинах Юного ОДУМ-у під час року по філіях не є багато, але на табори зголошується їх більше чим потрібно. Якби влаштувати табір для цих виховників та інших одумівців старшого віку, то їм всім було б цікаво і корисно провести час у колі своїх друзів. Табір міг би бути лише на один тиждень у вигідному часі, коли більшість студентів не працює. Табір міг би бути проваджений в легкій атмосфері у формі семінарів, спорту тощо. На мій погляд, такий табір затримав би довше тих одумівців в ОДУМ-і, які почали вже губити почуття близькості до ОДУМ-у чи й цілком відійшли вже від організації.

Одна з найголовніших справ в ОДУМ-і є роля виховника Юн. ОДУМ-у. Мені здається, що теперішнє ставлення до виховників не є задовільне. Як виховник провиниться чимось під час сходин чи на таборі, він має бути покараний тихо, ефективно, заслужено, але не перед дітьми. Дитина, як побачить, що даний виховник має свої хиби, і що його команда карає то вона згубить повагу до всіх виховників. Я певний, коли в ОДУМ-і буде присвячено більше уваги згаданим вище проблемам, то ОДУМ в майбутньому напевно буде успішно розвиватися і не буде потреби побоюватися про його дальше існування.

Віктор ЛІЩИНА

**БАТЬКИ, ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАПИСАЛИ СВОЇХ ДІТЕЙ
ДО "РІДНОЇ ШКОЛИ"?
ЯКЩО НІ, ВПІШІТЬ ІХ НЕГАЙНО!**

M. C.

НЕ ЦУРАЙТЕСЬ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦІ!

Праця завжди була основою життя людини, а тому й у вихованні праця має бути одним із самих головних елементів.

Від природи люди обдаровані майже однаковими трудовими даними, але в житті одні вміють щось робити краще, а другі гірше, одні вміють виконувати складну, а другі — тільки просту працю. Ці різні трудові якості дані людині не від природи, вони виховуються в ній на протязі всього життя, особливо в молодості.

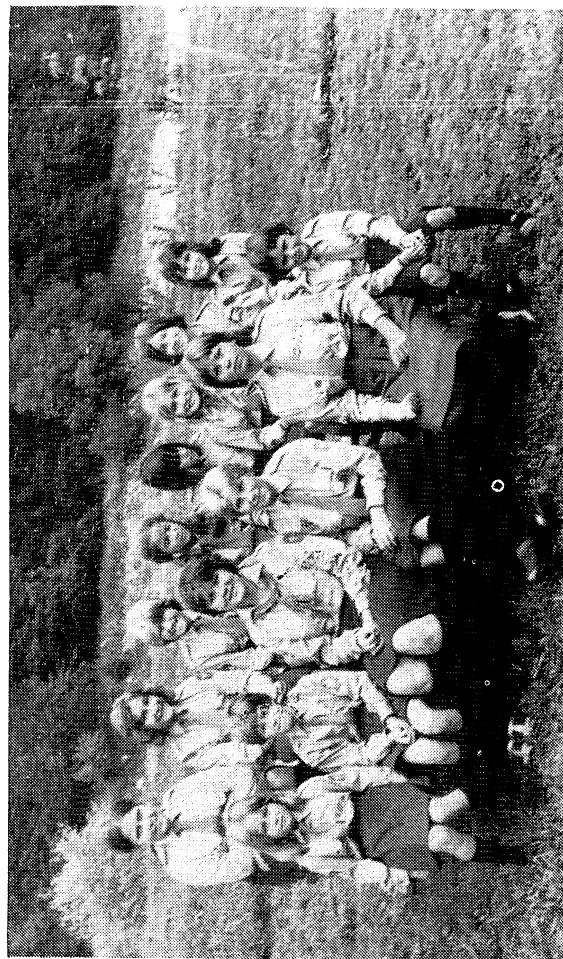
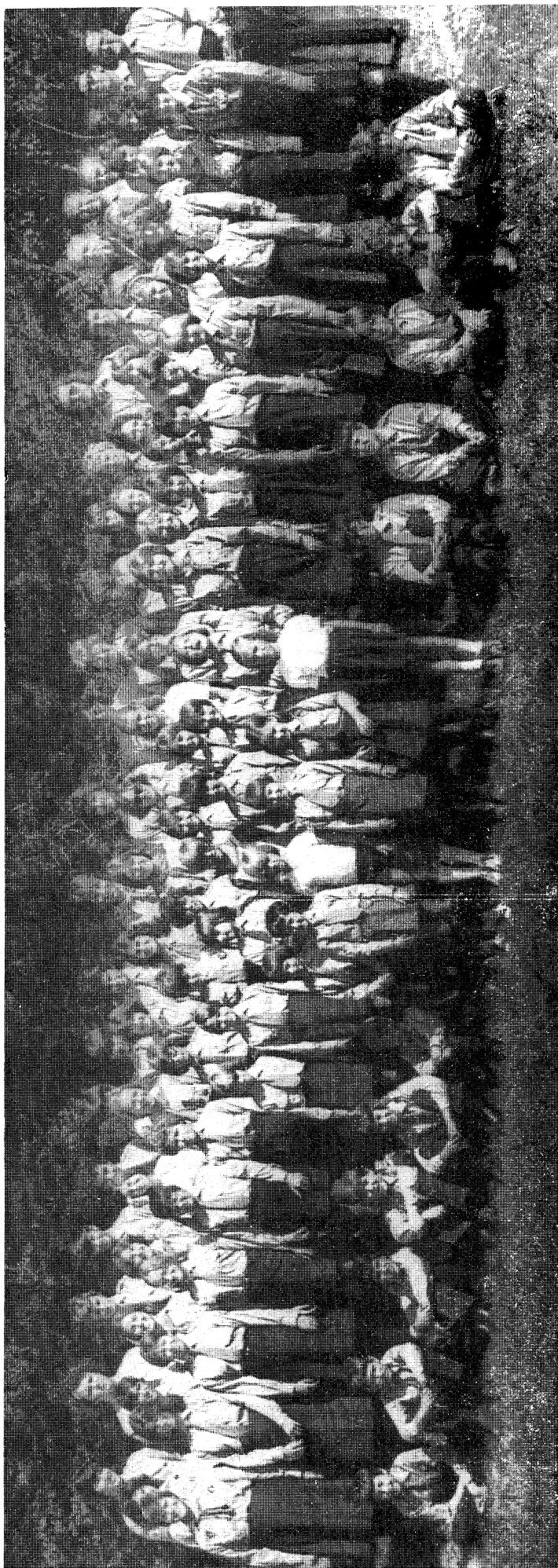
Звідси, трудова підготовка, виховання трудових навиків — це підготовка і виховання не тільки майбутнього громадянина, але й підготовка його майбутнього добробуту. Навчити юнака чи юнечку творчій праці — особливе завдання виховника. Творча ж праця можлива лише тоді, коли до неї відносяться з любов'ю, коли людина з'їкла до трудового зусилля, і коли праця їй не є неприємною і безсмішовою. Людина мусить розуміти користь і необхідність праці, яка мусить стати для неї основою формою виявлення особистості й таланту. Таке відношення до праці можливе тільки тоді, коли виробилась звичка до трудових зусиль, коли ніяка праця, в якій є якийсь сенс, не є неприємною.

Всі фізично здорові діти мають нахил до ручної праці. Ручна праця — необхідний етап в житті дитини, який має пряме відношення до її розумового розвитку. На заняттях дітей молодшого віку, де виготовляються прості вироби з паперу, картону, дерева, можна спостерігати чудовий вияв дитячої винахідливості, мистецького смаку. В ручних роботах в дитини розвивається загальний нахил до цілеспрямованих зусиль, удосконалюється загальна працездатність, виробляються навики до плянування роботи та вміння найти помилки в своїй роботі і засоби їх усунення.

Помилково думати, що в трудовому вихованні розвиваються тільки м'язи чи зовнішні якості — зір, почуття дотику, розвиваються пальці і т. д. Фізичний розвиток в праці, звичайно, теж має велике значення, являючись важливим і конче необхідним елементом фізичної культури. Головна ж користь фізичної праці — це психічний, духовний розвиток людини.

Навики до фізичної праці і вміння все робити роблять людину щасливішою, вона ніколи не розгублюється, вміє володіти речами і командувати ними. І навпаки, якими жалюгідними є ті, що перед кожною дрібницюю стають в глухий кут, не знають, що робити, не вміють самі себе обслугувати і завжди потребують допомоги, бо ж вони не вміють ні молотка в руках тримати, ні дошки перепилити, ні в хаті прибрати. Одним словом — це безпорадні люди.

Виховувати навики до фізичної праці треба починати в ранньому дитинстві, але про це в наступному числі.

Вгорі: учасники і команда літнього табору в Міннесоті.

Внизу: молодці гуртки таборян з вихованцями на оселі "Україна". Літо 1977 р.

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

ЗУСТРІЧ ОДУМ-у 1977 Р.

Цього року, як і попереднього, зустріч ОДУМ-у відбулася на власній оселі "Україні" коло Лондону в Канаді, 1-го до 3-го липня (1-го липня — день державності Канади, 4-го липня — свято незалежності США). Люди з'їхалися з усіх закутків США і Канади — зустріч була вдала.

У п'ятницю вечором зустріч розпочалася вечіркою для молоді, під найновішу українську і модерну музику платівок. Бліде світло свічок по столах, для ощадження електрики, задовольняло молодих. Музику, або, точніше, ритм музики, було чути далеченько... Молодь захопилася цією неформальною забавою.

В суботу в спортивних змаганнях відбиванки, чаши забрали дівоча дружина з Чікаго та хлоп'яча дружина з Торонто. Над вечір всі почали сходитися на бенкет і забаву. Розкішні сукні, модерна ноша у вишивках заступила спортувальну ношу дня. Не стало розпатлених чуприн засапаних спортсменів, не стало розтріпаних, "собаками відірваних халош". Де не глянь, самі джентльмені садовлять панночок чи пань за столи бенкету та уклоняються і просять до танцю. Під час забави, оркестра "Соловей" надавала тон і атмосферу: романтику аргентинським тангом, клясику Відня вальсом Штрауса, життерадість козачком і полькою та дух "таемницеї Африки" модерною музикою.

У неділю польову архієрейську Службу Божу відправив владика Микола з участию двох священиків та великого зібраного хору. Після дефіляди сотень уніформованої молоді й після обіду, залія головного будинку заповнилася. Пан М. Лебединський прочитав головну промову на тему "Українські політв'язні в СССР", яким зустріч ОДУМ-у була

присвячена. У концерті зустрічі взяли участь найкращі мистецькі одиниці ОДУМ-у США і Канади: танцювальний ансамбль "Веснянка" з Торонто під кер. Мик. Балдецького та юні бандуристи з Міннесоти, під кер. Вол. Вовка — на виступі керувала заступник Оленка Амброзяк.

З Клівленду в концерті брали участь: танцювальна група під кер. Анд. Череня і дівочий співочий ансамбль "Червона калина". Із Сант Кетерінс (Канада), під кер. О. Казанівського, виступили: співочий гурток, молодші й старші бандуристи та тріо "Барвінок". З Лондону (Канада) виступив співочий гурток під кер. Віри Олійник. З Чікаго виступили танцюристи під керівництвом Ів. Іващенка, струнний ансамбль, кер. Вік. Войтихів, та перша і найстарша група бандуристів ОДУМ-у США і Канади під кер. Анатолія Луппо.

При згасаючому полум'ї ватри сміх, веселі пісні та романси стихли. Зустріч ОДУМ-у добігла до кінця. Тут і там чути останні прощання. Раптом, все навколо захопила темна ніч і тиша.

О. П.

РІЧНИЙ ПІКНІК У ДЕТРОЙТІ

Літо — пора року, коли одумівці перебувають в таборах, то півці — відвідують літні пляжі-ресурси і коли студенти, на жаль, працюють. Це та пора року, яку всі нетерпеливо чекають і потім із смутком її провожають.

Для відзначення кінця літа і початку нового навчально-виховного року, філія ОДУМ-у ім. С. В. Петлюри в Детройті влаштувала річний пікнік. Для переведення цьогорічного пікніка був створений комітет, який очолювала Віра Петруша — В. Ю. Од. Пікнік відбувся в неділю 11-го вересня на приватній оселі пан-

ства Івана і Надії Романчуків.

Після смачного обіду, яку одумівки приготували під синім небом на свіжому повітрі, розвагова частина пікніка розпочалася різними іграми, в яких брали участь не тільки одумівці, але й топівці. Одумівцям найкраще сподобалася гра "Пояс", бо дехто мав нагоду не тільки гнатися з поясом за батьком, але й ударили його. Інколи буває й навпаки.

Після ігор хлопці пішли підготувати дрова для ватри, а дівчата почали вінки з різномальорівих польових квітів плести. Всі поспішали, бо знали, що ще має бути гутірка.

І справді, через деякий час всіх покликали на збирку. Припинивши працю, всі прибігли до видленого місця, де прослухали дуже цікаву гутірку п. Лідії Китастої, СВД, про Івана Купала. Управа філії плянувала відбути цю гутірку ще в червні місяці, але не мала часу, бо одумівці перебували в таборах.

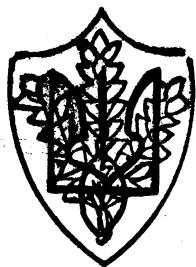
По гутірці саме потемніло. Всі хлопці стали коло озера, а дівчата, засвітивши свічки на своїх вінках, несли їх коленою до води, співаючи купальські пісні. Спустивши вінки на воду, кожна з дівчат дивилася чи її вінок не потоне. Та цього не сталося. Веселим вогником горіли свічки на вінках, які поволі пливли, не то нучи, над берегом. Хлопці витягали їх з води. Кожний вінок мав ім'я дівчини, з якою він ішов до ватри. Коло ватри відбулося стрибання через вогонь, співи, точки, жарти тощо.

А час летів, вогняні язики ватри високо піднімалися в темряву ночі, з яким також, як і з літом 1977-го року довелося всім нам попрощатися.

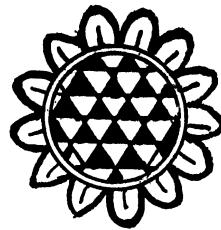
Всі, одумівці та їхні батьки, побравшись за руки, проспівали "Ніч іде" і цим закінчили наш пікнік.

Ірина СМИК

МАЙБУТНЕ "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЗАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ І ВІД ТЕБЕ! ПРИЄДНУЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Я. Щоголів

ОСІНЬ

Висне небо синє,
Синє, та не те.
Світить, та не гріє
Сонце золоте.

Темная діброва
Стихла і мовчить,
Листя пожовтіле
З дерева летить.

Здалеку під небом,
В вирій летючи,
Голосно курличуть
Журавлів ключі.

I. Хоткевич

ОСІНЬ ПРИЙШЛА (Уривок)

Між небом і землею простяглися невидимі струни, і хтось тужливий грав на них слози свої. Жалібним шумом вторували ѹому дерева і трусили водяним пилом. Ще так недавно було літо. Ще так недавно надійно-весело червоніла ягода під корчем, ще так недавно говорилося — о, літо ще велике! І от нема його... І туга за сонячним променем, за неба блакиткою, за плеском теплої хвили... Печальний шлють очі погляд у сірі безодні, кличути пристрасно, ждуть сонця, привіту, далекої ласки — і нема їх, і лише здригається тіло від холодних подувів непривітних... Минуло... Не вернеться... Прийде друга весна, друге літо настане, з новими цвітами, з новою красою, з надіями новими — цього вже не верне ніхто, ніхто...

Осінь, осінь...

МИКОЛА ЛИСЕНКО

Великий наш композитор Микола Віталієвич Лисенко народився 10 березня 1842 року в селі Гриньках на Полтавщині. Дитячі роки провів у с. Жовнино. Батьки його були дрібні поміщики.

В родині Лисенків, за винятком композиторової матері, яка була вихована в Петербурзі, панували українські звичаї й мова. Лисенки у великих пані не пнулися. Особливо тримався свого композиторів дядько Олександр Захарович Лисенко, який мав великий вплив на молодого Миколу.

Вчився Микола Лисенко музики найперше від своєї матері, яка була дуже доброю піяністкою, а потім у Києві. Музичну освіту оформив у Німеччині в Лейпцигській консерваторії, яка тоді була одною з кращих у Європі. Пізніше ще вчився музики в Петербурзі, у славного композитора Римського-Корсакова. Крім того Микола Лисенко закінчив Київський університет св. Володимира (фізико-математичний факультет).

Лисенко записував українські народні пісні і на основі їх творив свою власну музику. В 1873 році він від семидесятилітнього кобзаря Остапа Вересая записує на ноти козацькі думи.

Основним Лисенковим твором є опера "Тарас Бульба". Крім того він ще написав опери "Різдвяна ніч" та "Ноктурн" та оперу-сатири "Андрашіяда", у якій висміяв російську владу в Києві.

Микола Лисенко написав також музику до п'єс "Чорноморці" та "Наташка Полтавка" і дитячі опери "Коза-дереза", "Зима й весна" та "Пан Коцький".

Головне в творчості Миколи Лисенка — музика майже до всього "Кобзаря" Тараса Шевченка.

Микола Лисенко заклав у Києві першу українську музичну школу і поклав основи української професійної музики.

Помер Микола Лисенко в Києві 24 жовтня 1912 року. На його похорон з'їхались люди майже з цілої України і в похороні взяло участь понад 50 тисяч людей.

"Дніпро", Канада

СЛУХОВИЙ ОРГАН — ЛЮДСЬКЕ ОКО

Одним з важливіших відчуттів людини є слух. Навколошній світ, у якому вона перебуває, завжди сповнений різноманітних звуків. Вони дають нам змогу пізнавати характер предметів. Наприклад, наше вухо легко розрізняє, що саме впало в кімнаті на підлогу — столова ложка чи чайна ложечка, книжка чи монета, ніж чи тарілка. Ми майже точно можемо відрізняти звук металевого предмета від скляного, звучання повної пляшки від порожньої, цілої миски від розбитої тощо.

Для слуху не існує майже ніяких обмежень. Різні звуки мичуємо в нічній пітьмі і в густому тумані. Високо в небі летить літак, якого ми не бачимо, але по звуку знаємо, що він над нами. Густою пеленою вкрив море туман: світловий промінь маяка не в силі його пробити, але пароплави спокійно тримають курс за звуком сирени.

Людське вухо — складний слуховий орган. Наука встановила, що воно сприймає низькі звуки в межах від 32-ох до 64-ох коливань і високі — в межах 16-20 тисяч коливань на секунду.

Втратити слух легко, а відновити його дуже важко. Ось чому так важливо запобігти всяким захворюванням слухового органу, вчасно йти до лікаря, якщо в слуховому апараті виникають ненормальні явища.

Що ж являє собою слуховий орган людини? Він складається з багатьох важливих частин: вушної раковини, слухового проходу, барабанної перетинки, барабанної порожнини, молоточка, коваделка та інш.

Хвороба слухового органу викликається багатьма причинами: застудами, які призводять до запалень середнього вуха, нещасними випадками, контузіями, травмами черепа, склерозом мозкових судин тощо...

(За журналом "Наука і знання", Київ, 1958)
Предрук із книжки "Conversational Ukrainian", Я. Славутича.

КОЖНИЙ ОДУМІВЕЦЬ ПОВИНЕН ОБОВ'ЯЗКОВО ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ "МОЛОДУ УКРАЇНУ"

ЧИ ВИ ВЖЕ НАДІСЛАЛИ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСФОНД СВОГО ЖУРНАЛУ "НОВІ ДНІ"?

МАНІФЕСТАЦІЯ

У неділю, 2-го жовтня, в Торонто відбулася маніфестація в обороні людських прав в Україні. Під час маніфестації ішов великий дощ. Мені подобалися промови, а найбільше те, що одумівці були на телебаченні.

Наталка Лебединська
рій "Волошки", Торонто

НАШ ГУРТОК

Наш гурток "Соловейки", це найменший та наймолодший гурток в Юн. ОДУМ-і. В ньому шестеро одумівців: Анна Микисор, Гриць Гандза, Надя Тимошенко, Оленка Ємець, Валя Бартоло і Таня Решетняк. Наша виховниця — Катя Тимошенко, а заступниця — Ганнуся Корець. В місяці жовтні ми були на фестивалі "Українська спадщина", де виступав одумівський ансамбль бандуристів. Ми гарно забавляємося і тому любимо ходити на заняття.

Рій "Соловейки", Торонто

ЧИСЛОВА ГОЛОВОЛОМКА

Напишіть підряд сім цифр від 1 до 7: 1 2 3 4 5 6 7. Між ними можна поставити знаки плюс і мінус, щоб дістати число 40:

Спробуйте знайти інші поєднання тих самих цифр, а їх є три, щоб дістати число не 40, а 55.

СКІЛЬКИ ІМ РОКІВ?

1. Якщо помінти місяцями дві останні цифри в році народження дідуся, то в одержаному році йому міне 81 рік. В якому ж році народився дідусь?

2. Батькові 29 років, а синові 8. Коли син буде молодший від батька вдвое?

Дорогі юні одумівці! Чекаємо на ваші відповіді! — Ред.

СКОРОМОВОКИ

- Одна була хустина, та й ту в воду впустила.
- Вони дуже сварилися, поки раки зварилися.
- Плигнув кіт на наш пліт, та пліт поламався, і кіт налякався.
- Сміхом смійся ти сміливо і розсмішуй ре-готливо, сміхотворчості сміхун, юй смішний ти реготун!
- Всіх скромовок не перемовиш, не переви- скромовиш.

НОВОСІЛЛЯ МОЛОДОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

Є багато несподіванок різного роду, але особливо приемно бути учасником несподіванки з нагоди набуття власного дому, молодою українською родиною.

14-го травня ц.р. при зразковій організації батьків молодого по-дружжя п. С. Штика та пана Колтало чисельна кількість друзів і знайомих прибули до мешкання п-ва Стефанії і Зенона Колтало в Micicaga, щоб відзначити дуже важливу подію, а саме: набуття власного дому.

При вмілому керівництві батька Стефанії п. С. Штика вечір пройшов в дуже товариській і милій атмосфері.

Присутні один за одним бажа-

ли молодій родині всього найкращого в їхньому житті, не забуваючи, що молода господиня з малих років була вихованкою ОДУМ-у, а молодий господар вихованець Пласти.

Молода господиня була в свій час активною учасницею ансамблю одумівських Бандуристів ім. Г. Хоткевича, а пізніше й зараз тріо "Червона Рута". Стефанія разом з Н. Груненко і О. Микитенко, зробили несподіванку присутнім, виконавши декілька пісень зі свого репертуару.

Не забули присутні і за нашу українську пресу і на журнал ОДУМ-у "Молода Україна" зібрали 40 долярів. При цьому п. В.

Жила, крім 10 долярів до загальної збірки, дав особисто 10 долярів додатково на пресовий фонд "Молодої України".

Цей вечір зістанеться, як для молодих господарів, так і для присутніх милою згадкою.

Присутній

ПОПРАВКА

У статті Г. Гордієнка "Шлях Прометея" в "М. У.", ч. 257 на ст. 5, 18-й рядок знизу надруковано: ...сполучує двоокис вугілля. Примітка виправити на: ...сполучує двоокис вугля.

"Вугля" означає "вуглеця". (Примітка ред.).

ВИСЛОВИ ПРО ЖИТТЄВІ ЦІЛІ ТА ПЕРЕКОНАННЯ.

**

Уникайте людей, які стараються підривати вашу віру в можливість добитися чогось значного в житті.

Марк ТВЕН

**

Той далеко заходить, хто не звертає з дороги.
Англійська приповідка

**

Той, хто хоче бути справжньою людиною, не шукає спокою, а той, хто його шукає, не може бути ним.

Китайська приповідка

**

Живи не для того, щоб істи, але іж для того, щоб жити.

Англійська приповідка

ДО УВАГИ БАНДУРИСТІВ

Якщо ви потребуєте чехол на бандуру, можете замовити його у нас.

Висилайте розмір бандури і 25 дол. завдатку. Повна ціна чохла 40 дол. За два тижні ви дістанете його.

Маю також тверду протекцію для струн.

Замовлення присилати на адресу:

Mr. W. MURNA
17179 Woodbine
Detroit, Mich. 48219, USA
Tel. 1-313-533-7197

**

Коли людина бачить ціль, у неї виростають крила, щоб її досягнути.

Китайська приповідка

**

Коли стоїш прямо, не бійся кривої тіні.

Китайська приповідка

ОБ'ЄДНАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ (ОДУМ) В ЧІКАГО

запрошує всіх на

ЗУСТРІЧ НОВОГО 1978 РОКУ

що відбудеться

в суботу 31-го грудня 1977 року в
RAMADA GRAND BALLROOM

при Higgins і Mannheim
коло Огера аеропорту

До ваших послуг:

УКРАЇНСЬКА ОРКЕСТРА "ВЕСЕЛІ ЧАСИ"
та БЕЗКОШТОВНИЙ БУФЕТ

від години 10:00 до 11:30 вечора

ЗАМОВЛЯЙТЕ СТОЛИКИ

ТЕЛЕФОНІЧНО: 775-5974 або 259-9207

Початок: 9 година вечора — Вступ 15.00 дол.

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі пляни **7-8½ %**
- Дає малі і великі, особисті і моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекуратію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮМІС
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду даром
- Дає різні фінансові поради
- Дає пашпортові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добре кредитові звіти
- 27 років на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще кіж Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

ПОПРАВКА

В ч. 260 під заголовком "Підсумок таборів юн. ОДУМ-у в Канаді" в 1976 р., табір ім. С. Петлюри має бути — коменданти В. Педенко і Л. Китасти.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Д-р Бризгун Константин, Торонто, Канада	\$20.00
Панна Скірко Л. К., Гамільтон, Канада	15.00
Панна Скірко А. Н., Гамільтон, Канада	10.00
Михайлівський Іван, Монреаль, Канада	9.00
Плевако П. А., Париж, Франція	7.50
Денисюк Омелян, Іслінгтон, Онтарио, Канада	3.00
Бурак Марія, Бімсвіл, Онт., Канада	2.50
Бережний Степан, Олдгем, Англія	англ. ф. 1.00
Жертводавцям і прихильникам "Молодої України" щира подяка!	

Ред. й адмін. "М. У."

ГУМОР

**

— Любий, треба працювати. Адже ми не можемо жити тільки коханням.

— Чому ж ні? Хіба твій батько не кохає тебе?

**

Учитель сказав своїм учням, що ставитиме запитання. Хто відповість на перше запитання, на друге відповідати не буде.

— Перше запитання: скільки волосин у пуделя?

Один учень підніс руку і сказав:

— Двадцять сім тисяч чотириста дев'яносто сім.

— Звідки ти це знаєш?

— Це вже друге запитання, на яке я не мушу відповідати.

**

— Чому ти так розхвилювався?

— запитує професора його дружина.

— Я загубив окуляри.

— То шукай іх!

— Не можу. Спершу я повинен їх знайти.

**

— Чому ти такий сумний?

— Подумай тільки! Я написав батькові, щоб він надіслав мені гроши на книжки...

— Ну ѿ що?

— І він надіслав мені... ці книжки.

ROCHESTER FURNITURE

CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:
віталень, спалень, ідалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

**

Якийсь вчений, подорожуючи на пароплаві, запитав моряка:

— Чи знаєш ти граматику?

— Hi, — відповів моряк.

— Тоді ти загубив половину свого життя.

Раптом знявся вітер, розбурхав море, і пароплав розгойдало.

Моряк запитав ученого:

— Чи вмієш ти плавати?

— Hi, — відповів той.

— Тоді ти загубив усе своє життя.

**

Старий джентльмен надзвичайно галантний з дамами, якось запевняв, що він ніколи не зустрічав потворних жінок.

Серед присутніх була дама з бридким розплюснутим носом.

— Погляньте на мене і признаїтесь, що я дійсно дуже не гарна, — звернулася вона до старого пана.

— Пані, — відповів він, — як і всі дами — ви янгол, що впав з неба! Але ж не ваша провінна, що ви стукнулися саме носом.

**

— Капітане, такі маленькі судна, як ваше, часто тонуть?

— О ні, мадам! Лише один раз.

**

Батько з сином, п'ятирічним Грицьком, прийшли в ідаленю пообідати.

— Тату, — каже Грицько, колупаючи котлету, — а цей хліб на віті з м'ясом.

Ціна 75 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming
London Ltd.
LONDON, ONTARIO
(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

83 SIX POINT ROAD
TORONTO, ONT.
M8Z 2X3

24-годинна скора і солідна
обслуга!

Чищення і направа форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі

Тел.: 231-2281
231-2282

Обслуга гарантована!

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМОЧІ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. HU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопомочі" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
 1. Кожне ощадностеве конто до висоти 40 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
 2. Кожну позику (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч доларів
 3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до 70 року життя до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошеві перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5½ % дивіденди за Ваші ощадності квартально
- В новому приміщенні заїnstальовані для Вас огнетривалі скриньки.
- Відкритий кредит на всі Ваші потреби до висоти 2.500 доларів видаються на один Ваш підпис, без ручителів.